

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota
Kiadóhivatal:
Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)
Sürgőnycim Közlöny, Arad.
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.
Meg jelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre ... .. 1080 Le
Fél évre ... .. 540 Le
Negyed évre ... .. 270 Le
Havonta ... .. 90 Le

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival főbb

Uj büntető törvényünk és a halálbüntetés.

Írd: Dr. Nagy Sándor.

Ez a kérdés most aktuálisá vált azért, hogy a parlament a közeljövőben tárgyalni fogja az új büntető-törvénykönyvet, továbbá azért, mert Balan bandita iszonyatos tettei megérlelték a közvéleményben azt a meggyőződést, hogy az éfajta gyilkosoknak méltó büntetése csakis a kivégzés lehet. A timisoarai főügyész is a napokban sajnálatát fejezte ki, hogy Romániában nincsen halálbüntetés. Ezen felfogás támaszául szolgál az a tény, hogy a gonoszság nagyságával mértéket tart a menekülést kitervelő agyafurtság és elszántság, minélfogva épen a legnagyobb hűnösök szökődnek ki börtöneikből, hogy vérengzéseiket folytassák. A halál ellenben az egyénre nézve minden létet és lehetőséget megsemmisít és ilyen vonatkozásban ideillik a francia mondás: „il n'y a que les morts, qui ne reviennent pas” (csak a halottak nem térnek vissza.)

Eszem ágában sincsen, hogy ehelyütt felsorakoztassam azon jogi érveket, melyek a halálbüntetés mellett és ellen szólnak, hiszen ezek közhelyek, melyek minden csak valamennyire művelt ember előtt ismeretesek. A kérdést tisztán bölcsészeti szempontból akarom megvizsgálni és alapul veszem Schopenhauer „A világ, mint akarat és képzet” című halhatatlan művének „a halálról” szóló szakaszát. Ebben ugyan nincsen szó a halálbüntetésről, de meg van állapítva, hogy az emberek „legnagyobb félelme: a haláltól való félelem”, mely „apriorisztikus”, vagyis vele születik az emberrel, sőt az állattal is és létrejöttéhez sem az értelem, sem a tapasztalat hozzá nem járul. Az ember legnagyobb földi jónak életét tartja, ennek kockázata miatt remeg a legkétségbeesettebben, ennek elvesztése a legnagyobb baj, ami csak érheti. Schopenhauer ezen tanítása arra oktat bennünket, hogy a gonosz hajlamukat csak a halál rémes arcúlatával lehet visszatartani olyan cselekedettől, mely természetellenességénél, bűnösségénél és fontosságánál fogva felér a halál megsemmisítő végzettségével. Ilyen pedig csak egy van: más halálának bűnös és célzatos okozása. Ilyen bűnre a halálbüntetés az ész előtt teljesen indokoltnak mutatkozik. A halálbüntetés azt mondja: „ember, vigyázz, fekezd bűnös gerjedelmeidet és ne ölj, mert a tétek, melyek kockára vannak téve, teljesen ugyanazonosak. A természet előtt minden ember egyforma, mert törvényeit valamennyire egyformán alkalmazza. Ha elveszed embertársad életét, a magadét is megsemmisítetted.” A halálbüntetés tehát ilyenkor, mint az osztó igazságnak egy klasszikus példája jelentkezik.

A halálbüntetés alkalmazásának köre a fentiek által adva van: csakis halálért járhat halálbüntetés, melynek kiterjesztése más cselekmények megtorlására semmivel sem indokolható, az ugynevezett statárium esetén sem, mert, bármennyire tiszteljük és védjük is az állam rendjét, a filozófiai gondolkodás és a jogérzék szerint az állam a maga nagy hatalmával csak olyannak életét veheti el, aki jogtalanul és szándékosan ölt. Magától értődik, hogy ilyen esetekben is a halál csak a végső elvetemültség büntetése lehet azokkal szemben, kik magukat az emberi szolidaritásból kiszakították. De mindenkor a bíró végte-

lenül gondos vizsgálódásának tárgya lesz megállapítani a tett indokaiban és a tettes egyéniségében felfedezhető azon másodlagos momentumokat, melyek a büntetőjogban az enyhítő vagy súlyosító körülmények neve alatt ismeretesek.

Mikor a múlt század 70-es éveiben Franciaországban a halálbüntetés eltörlése mellett azzal is agitáltak, hogy a kivégzés által az állam gyilkosságot követ el, Alphonse Karr francia író mondotta azt a ragyogó szellemességet, hogy ám töröljék el, „mais que messieurs les assassins commencent” (kezdjék meg a gyilkos urak!) Ezek az urak azonban

szokásaikat csak annyiban revideálták, hogy működési körüket még jobban kiterjesztették úgy, hogy ijesztő mérvben megsaporodtak a kegyetlen gyilkosságok, melyek ellen a szabadságvesztés és kényszermunka sem mint elrettentés, sem mint büntetés, sem mint javítás eléggé hatályosnak nem bizonyult. Az államnak pedig meg kell védnie az embereknak az élethez való törvényes jogát. Fontolják meg jól törvényhozóink, hogy az állam fölényesen elutasíthatja a hatalmával való visszaélés vádját, midőn oly büntetési formát alkalmaz, mely a józan ész, igazság és önvédelem együttes ajánlásán alapszik.

Vasárnap az aradi huszártisztikar vendége lesz Averescu tábornok.

Averescu, mint ezredtulajdonos ünnepélyes keretek között veszi át Aradon az I. számú Rosiori ezredet. — Az ünnepély részletes programja

(Arad, szeptember 22.) Az Aradi Közlöny írta meg egyedül, hogy Averescu tábornok volt miniszterelnök Aradra jön, ahol átveszi az I. számú Rosiori ezredet, amelynek tulajdonosává még néhai Ferdinand király nevezte ki. Már napok óta nagy előkészületek folynak a hónap, vasárnap érkező tábornok fogadtatására, amely díszes keretek között történik meg. A fogadtatás részleteiről és a holnapi programról az alábbi részletek számolnak be:

Averescu tábornok délelőtt tíz órakor érkezik meg a bucuresti-i gyorsvonattal az aradi állomásra. Az állomáson megérkezése alkalmával Heinrich ezredes, ezredparancsnok és adjutánsa fogadják, majd mindjárt áthajtatnak az állomás épülete mögött levő lovas-kaszárnyába, ahol a tábornok ünnepélyes keretek között átveszi az ezredet. Az átvétel előtt Jovanovicu tábornok felolvassa az ado-

mányozásról szóló királyi dekrétumot, majd Heinrich ezredes tart üdvözlő beszédet az ezred új tulajdonosának. Az ezredes beszédére Averescu tábornok válaszol. A csapatok ezután díszmenetben elvonulnak a tábornok előtt. Utána a lovardában az ezred akadályugratást, lovaglást és tornát mutat be, Averescu tábornoknak, majd déli egy órakor a lovasági kaszárnya tiszti kaszinójában díszebéd lesz a generális tiszteletére. A banketten kizárólag a tisztikar vesz részt.

Ebéd után Averescu tábornok visszamegy az állomáson levő szalonkocsijába, átöltözik, majd részt vesz a tiszti kaszinóban rendezett teadélutánon, amely öt órakor kezdődik. Ezen a tisztikar tagjain kívül az aradi polgári hatóságok fejei is részt vesznek. Itt szórakozik a generális egészen este hét óráig, majd hét órakor visszautazik szalonkocsijában Turnu-Severinbe.

Az aradi Magyar Párt a színészet megmentéséért

A székelyudvarhelyi országos nagygyűlés elé érdekes indítványt terjeszt az aradi tagozat, amely a huszonhat százalékos adó eltörlését és az utazási kedvezmény megadását követeli. — Országos akció indul el Aradról a magyar színészet érdekében.

(Arad, szeptember 22.) Az Országos Magyar Párt aradi tagozata ma érdekes beadványt nyújtott be a párt cluji (kolozsvári) elnökségéhez, amelyben az erdélyi magyar színészet mostoha sorsával foglalkozik és indítványt tesz arra nézve, hogy mikép lehetne a magyar színművészet kétségtelenül súlyos állapotán segíteni. — A beadvány megállapítja azt a szomorú tény, hogy az erdélyi magyar színészet, mely mint a magyar kultúra egyik támasza és terjesztője, valaha világviszonylatban is első helyen állt, most évről-évre hanyatlók és halad a végpusztulás felé. Ezt a folyamatot minden rendelkezésre álló erővel meg kell állítani, mert az erdélyi magyarság nem viselheti azt el, hogy egyik legértékesebb kulturkinöse, a magyar színészet tönkre menjen.

Bizonyos, hogy a megsegítésnek, egyik igen fontos tényezője, a színházak látogatása, máznak a magyarságnak van kezében, mert hiszen csak az a színház tud boldogulni és fejlődni, amelyiknek közönsége van. De viszont megdöndíthetetlen bizonyosságu tény az is, hogy egy másik tényező, még pedig a magyar színházak köz- és adóteherviselésének mértéke ép

oly döntően avatkozik bele a magyar színészet sorsába, mint az a körülmény, hogy mennyire támogatja a magyar közönség a saját színházát. A magyar színházak köz- és adóteherviselése megdöbbentő képet mutat. A magyar színészetet ma a bruttó jövedelemből levonandó 26 százalékos adó sújtja. Több ez, mintha a tiszta jövedelemnek a felét vennék el. Ehhez az elviselhetetlen teherhez azonban még a gatlások egész sora járul. Elég ha csak azt említjük fel, hogy a magyar színtársulatoktól megvonják az utazási kedvezményt és a játszási napok számát román társulatok vendégszerepeltetésével csökkentik. Ezeket a súlyos terheket, amiket ráraktak a magyar színészetre, a magyar társadalom áldozatkészsége egymagában nem tudja ellenúlyozni. Ép ezért az aradi tagozat a következő indítványt terjeszti az elnökség, illetve a székelyudvarhelyi nagygyűlés elé:

1. Mondja ki a nagygyűlés, hogy a romániai magyar színészet jövőjét végzetesen fenyegető 26 százalékos látványosság adó eltörlése, illetőleg 10 százalékra csökkentése érdekében erőteljes mozgalmat in-

dit s e végből utasítja a magyarság ezidő-szerinti parlamenti képviselőit, hasson oda minden törvényes eszközzel, hogy a mozgalom sikerrel járjon.

2. Mondja ki a nagygyűlés, hogy a ma-

A váradai rendőrprefektus elnöke volt a Galilei-körnek.

A kommunista-pör mai főtárgyalásán Máté Ernő hírlapíró hevesen vitatkozott az ügyéssel. — Szántó Dezső dr. szenzációs leleplezése Puticiu váradai rendőrprefektusról. — Baga János és Matheisz Péter aradi munkásvezetők tagadják a vádat.

(Az Aradi Közlöny csiji tudósítójának távirata.) A kommunista-per tegnapi tárgyalásának végén azt a vádat tárgyalták, hogy egy titkos társaság kommunista újságot készített egyszerű sokszorozó készülék segítségével. — Rajtaütésszerűen lepték meg a vádlottakat, kik azt vallották, hogy ennek a kommunista újságnak az irányítója s vezetője Máté Ernő újságíró volt. A mai tárgyalási nap ezért Máté Ernő kihallgatásával kezdődött, aki a vádirat szerint a kommunistaforradalom előkészítőivel: Tordayval, Csizmadiával s a kommunista szervezet többi tagjaival állott állandóan összeköttetésben. A hadbíró előtt levő hatalmas dossziár legtöbb kéziratát tőle származik, amely iratok hatalmas kommunista própoganda anyagot képviselnek. A hadbíró ezenkívül azzal is vádolja, hogy a munkásszervezetek többi vezetőivel együtt terjesztette a kommunista eszméket.

Máté Ernő kihallgatása elején a kommunista eszméről beszél hosszasan. Ismereti a marxizmust, a pacifizmust és kijelenti, hogy meggyőződéses kommunista.

Nyíltan megmondotta a hadbírósnak, hogy minden akadály ellenére, rendíthetetlenül tovább küzd a kommunizmus győzelméért.

Vallomása érdekes fordulatot vett, amikor azzal a váddal kapcsolatban, hogy a mai társadalmi rend felforgatására töreksszének, azt kérdezte Negulescu hadbíró-kapitánytól:

— Mit ért ügyész ur a mai társadalmi rend felforgatása alatt? Miben látja a társadalom rendjét? Talán a munkások elnyomatásában, a nagy munkanélküliségben, a naponta szaporodó csődökben, a tuberkolózis hatalmas pusztításában, vagy a gazdasági helyzet egyre súlyosbodó terheiben?

Vallomása végén tiltakozik az ellen, hogy titkos külföldi szervezetekkel összeköttetésben állt volna, vagy, hogy bármi köze lett volna a Rothe Hilfé-hez.

„Lelepleztem egy 25. milliós panamát”.

Ezután Szánthó Dezső dr. nagyváradi ügyvédnek, az Alkalmazottak Szövetsége tagjának a kihallgatása következik, aki egyben a nagyváradi munkásszervezetek kulturbizottságának elnöke.

— Azzal vádolnak — mondja Szánthó Dezső dr. — hogy Moszkvából küldött leveleket találtak nálam. Ez igaz, de a leveleket nem én írtam és azokért nem vagyok felelős és különben is tartalmuk állambiztonsági szempontból sem eshetik kifogás alá.

Ezzel szemben — folytatja — sokkal súlyosabb latba esik a kormány felhívatalosának, az Independence Romaine-nek a cikksorozata, amelyet a francia Humanite után írt és amelyekben Csicserin orosz külügyi népbiztos cikket ismerteti, amelynek a címe: „Harc a petróleumért.”

Azzal is vádolnak, hogy Bécsben jártam útakon, a rendőrség kijátszásával. Pedig rendes utlevéllel utaztam Bécsbe, amelyet épen Putici Traján nagyváradi rendőrprefektus írt alá. Amikor Bécsből visszatértem, a rendőrprefektus maga elé citált és kikérdezett, hol jártam, mit csináltam. En ezt mondtam neki:

— Hiszen prefektus urnak tudnia kellene hol voltam, mert ön adta ki nekem az utlevelet. En különben magán-, családi- ügyvédi- és újságírói ügyekben jártam az osztrák fővárosban.

Elmondta ezután a vádlott, hogy a nagyváradi sziguranca azt hozza fel vád gyanánt ellene, hogy Bécsből új télikabattal tért haza. Majd részletesen magyarázza, miért indítottak sorozatos hajszát nemcsak ő ellene, hanem az egész nagyváradi munkásság ellen.

gyar szintársulatok utazási kedvezménye érdekében ugyanezt az akciót indítja meg.

Az Országos Magyar Párt aradi tagozatának ezt az indítványát a székelyudvarhelyi nagygyűlés forzja letárgyalni.

— A nagyváradi községi választásokon — mondta — a munkásság által támogatott listával szemben, a kormánylista kisebbségben maradt. Egy nyílt közgyűlésen őszintén szóvá tettem a város helytelen gazdálkodását s egy huszonötmilliós panamáról rántottam le a leplet.

— A cenzura egyetlen egy cikket sem engedett át, — folytatta — amelynek az én leleplezésemel foglalkoztak. Ugyilátszik, hogy a cenzura nyíltan a panamisták mellé szegődött. A panama leleplezésétől kezdve — mondja Szántó dr. — nemcsak én, hanem az egész munkásság meg nem szűnő üldözéseknek voltunk kitéve. Házkutatásokat tartottak nálam, könyveket, irásokat foglaltak le és

szerfelett csodálkozom azon hogy ép Putici Trajan rendőrprefektus vezette ellenünk ezt a hadjáratot, aki a hábrú előtt elnöke volt a budapesti Galilei körnek.

Ártatlannak mondja magát és kéri felmentését.

A hadbírósnak ezután befejezte az egyenkénti kihallgatást. Nyilvánvaló volt a had-

Az aradi Szántó Gizi tüneményes karrierje.

Hetezer ember tombolt a világhírű zongoraművész nő capitolbeli előadásán.

Szántó Gizi és nagynevű partnernője két zongorán hangversenyeznek.

Legközelebb Aradon is bemutatják új műsorukat.

(Arad, szeptember 22.) Szántó Gizi neve azok közé tartozik Aradon, amit az elmúlt esztendő sem tudtak a feledés homályába meríteni. A Tizian-hajú, szép Szántó Gizi, Szántó Péter aradi tanár leánya, rendkívüli muzsikális tehetségével tünt föl és sokan emlékeznek még arra, hogy mint fiatal gyermekleány Balla Böskével egy operát írt amit nagy sikerrel adtak elő. A nagy tehetségű aradi leánynak minden zeneértő ember kiváló, magasztos ívelő karriert jósolt. Ez a jóslás beteljesedett. Ma már Szántó Gizi az Északamerikai Egyesült-Államok egyik legünnepeltebb zongoraművész nője, kinek minden egyes hangversenye eseményt jelent az Unió városaiban.

Szántó Gizi hét esztendővel ezelőtt eltűnt Aradról. Ez a hirtelen eltávozás annak idején nagy szenzáció volt. A fiatal zongoraművész nő férjhez ment Prattinger Ferenc aradi kereskedelmi iskolai tanárhoz és együtt hagyták el az országot. Nemsokára jöttek a hírek Detroitból, ahol a fiatal pár letelepedett. Prattinger magyar lapot indított, felesége pedig elindult a művészet felfelé ívelő útján. Detroitból, Ford városából néhány óriási sikerű hangverseny után Newyorkba ment, ahol tovább képezte magát az Unió egyik legkiválóbb zenetanáránál Ernest Huchesonnál. Tanárja azt ajánlotta neki, hogy June Wels amerikaszerű ismert művész nővel specializálja a zongora-együttest. A két művész nő elindult amerikai hódító körutjára. Meghívásokat kaptak egyik várról a másikba és nagyszerű műsorokkal hatalmas sikereket arattak mindentűt. Hírük villámgyorsan terjedt. A legkiválóbb szimfónikus zenekarok hívták meg hangversenyre és a szimfónikus zenekar kísérete mellett hódították meg a zeneértő közönséget. Egy róink írt kritika elmondja, hogy egyetlen hangversenyükön hat ezer ember tombolt a Capitol termében. A két művész nő, két zongorán játszik. Az egyetlen két-zongorás együttes a világon, amely Amerika után Európát akarja meghódítani.)

Szántó Gizi és partnere elindultak európai

biróságnak az az igyekevése, hogy a mai napon befejezze a kihallgatásokat, hogy a hétfői napon a tannak kihallgatására kerüljön a sor. Ezért csoportosan jelentek meg a vádlottak. Az első csoportban Gyombák Frigyes, Avramescu Dávid, Steinhardt Hermann, Sándor László és Ghibla György vonultak az elnöki asztal elé. Ezek valamennyien a vörös segélybizottság vezető tagjai voltak s valamennyien tagadják a terhükre rótt vádakat.

Az aradi munkásvezetők kihallgatása.

A következő csoportban Klein Ödön, Laco Judit, Lázár Ödön, továbbá Haia Liebih chisinaui leány, valamint Baga János és Matheisz Péter aradi munkásvezetők voltak. A vádlottakat, titkos kommunista propagandával vádolják. Baga Jánost, az egységes szervezettek vasas szövetségének elnökét azzal vádolják, hogy összeköttetést tartott fenn a kommunista mozgalom külföldre szökött legfőbb mozgatójával, Bukovi Károlyval, továbbá Tordaiával, Csizmadiával és Lénárttal. Ő közvetített az egyes városok csoportjai között és résztvevő Nagyváradon, a Lipót-ucca 5. számú házban egy titkos ülésen, amelyen az említett kommunista vezetőkön kívül Matheisz Péter, a szabók szervezetének elnöke is jelen volt.

Ugy Baga, mint Matheisz, valamint az ebben a csoportban lévő többi vádlott is tagadták a terhükre rótt cselekményeket. Kijelentették, hogy nem álltak összeköttetésben a külföldre szökött kommunista vádlottakkal.

Az elnök a tárgyalást a délutáni órákban felfüggesztette. Nem lehetett valamennyi vádlottat kihallgatni, ezért hétfőn tovább folyik a vádlottak kihallgatása.

turnéjukra. Először Budapestre mennek, majd Páris, Berlin és a nagy európai városok következnek. Szántó Gizi az amerikai művész nővel Aradra is eljön. A honvágy hozza haza és Aradon lakó édesapját akarja meglátogatni. Értesülésünk szerint a kétzongorás együttes Aradon is hangversenyt ad a Kulturpalotában azzal a műsorral, amelyet még ebben az esztendőben Amerikában is akarnak játszani. Hét esztendő elmúltával ismét Aradon látjuk Szántó Gizit, aki innen indult el művész útjára és beérkezett, mert ma már mint világhírű zongoraművész nőt emlegetik az összes zenei szaklapok.

Aradiak a Magyar Párt nagygyűlésén.

Barabás Béla dr. felhívása azokhoz, akik az aradi tagozat képviselőiben Székelyudvarhelyre szándékoznak utazni.

(Arad, szeptember 22.) Barabás Béla dr., az Országos Magyar Párt aradi tagozatának elnöke, ma felhívást intézett úgy az aradi, mint az aradmegyei Magyar Párt tagjaihoz és ebben közli, hogy az Országos Magyar Párt október 14-én, Székelyudvarhelyen nagygyűlést tart. Tekintettel arra, hogy a nagygyűlésen résztvevők számát előre be kell jelenteni, hogy azok elszállásolásáról gondoskodni lehessen, az aradi Magyar Párt elnöke ezután is felhívja mindazon párttagokat, akik saját költségükön részt akarnak venni, mint az aradi tagozat képviselői a nagygyűlésen, jelentsék be ezt a szándékukat legkésőbb október 2-ig az elnöknel, hogy a meghatalmazást megkaphassák.

Az aradi városi tagozat 6, a megyei 12 kiküldöttet fog meghatalmazni és amennyiben ennyi jelentkező nem volna, úgy a tagozatnak jogában áll más megye területén lakó tagokat a képviselővel megbízni. A nagygyűlést megelőző napon a párt szaktanácskozásokat tart Székelyudvarhelyen.

Miclosi dr. a temesvári és váradi adóhátralékokat is lefoglalja.

Aradi ügyvéd érdekes küzdelme az államkincstár ellen. — Miclosi Emil dr. erősen folytatja a letiltásokat. — Tömegesen keresik fel az adóalanyok, akik hátralékaik lefoglalását kérik.

(Arad, szeptember 22.) Aradon bizonyos kárörömmel figyelik azt a különös küzdelmet, amelyet Miclosi Emil dr. aradi ügyvéd folytat a pénzügyigazgatósággal, másfélmillió követeleése behajtására. A békés aradi adófizető polgárok, akiknek valósággal borsózik a hátuk, amikor valaki adóhivatalt és pénzügyigazgatóságot emleget, elégtétellel állapítják meg, hogy soraikban egy olyan ember is akad, aki egy törvényszéki döntés birtokában, egy kicsit „visszaszekirozza” az adó félelmetes behajtót. Magak a körülmények és előzmények nem túlságosan fontosak, a fontos: a „szekirozás...”

A Luther-uccai Miclosi-irodában nagy a forgalom. Szorgalmasan gyűjtögetik a hátralékos aradi adófizetők névsorát és készítik a letiltásokat, amelyek felszólítják a címzett adófizetőt, hogy adótartozását, Miclosi Emil dr.-hoz fizesse be, ne pedig a pénzügyigazgatóságon. A munka nem csekély, hiszen Aradon nem nagyon török az emberek magukat azután, hogy előre fizessék ki adójukat. A legközebb adatot Miclosi dr. maga szerzi meg, de igen sok rokonérzéssel teli ember akad, aki maga keresi fel az ügyvédet irodájában:

— Doktor ur. tiltsa le az én adómat is! — felkiáltással. És ilymódon szorgalmasan gyűlnek az adatok.

Maga Miclosi dr. szorgalmasan folytatja munkáját, látszik, hogy ambicionálja az ügyet. Sőt, mint ma kijelentette, nem elégszik meg az eddigi küzdelemmel, hanem újabb és újabb ötletekkel tarkítva, folytatja a harcot, hogy megkapja követelését. Ha terveit keresztülviszi, néhány napon belül igen furcsa állapotok lesznek egyes erdélyi városok adófrontjain. Amikor csatatervei iránt érdeklődünk, rejtélyesen mosolyog, de azután belemelgőzik a beszédbé és részletesen adja elő, miképpen akarja megszerezni a neki járó másfélmillió lejt.

— Egyelőre Aradon folytatom a küzdelmet. — mondta — de azután egészen más terepnumra viszem át a munkát. Most az adóletiltásokat folytatom és

eddig körülbelül nyolc millió lejt értékű adót tiltottam le Aradon. Munkámat folytatni fogom és minden aradi adózó polgár befizetését letiltom, a kezemben lévő törvényszéki ítélet alapján.

Ez annyit jelent, hogy zár alá helyezem az aradi pénzügyigazgatóság egész künnlévőségét. Ha ezekből az összegekből nem folyik be hozzám, annyi, hogy a követelésemet biztosítva lássam, sor kerül a pénzügyigazgatósági nagykasszára is.

— Ennek megtörténte után — folytatja az ügyvéd —

látogatást teszek Timisoarán, ahol ugyanazzal a módszerrel dolgozom, mint Aradon. Letiltom az adókat és lefoglalok minden lefoglalható értéket. Timisoara után Oradeamarera rándulok át és ott is ugyanazt teszem.

Remélem, hogy ha néhány városban lefoglalok és zár alá helyezek ötven-hatvan millió lejt, a kincstár mégis csak meg fogja magát gondolni és kifizeti követelésemet. Kijelenthetem, hogy mindenre jogot ad nekem az az ítélet, amely a kezemben van.

Szóba kerül azután az aradi pénzügyigazgatóságon lefolyt harc, mire Miclosi dr. mosolyogva jelenti ki:

— Nem tudom, miért izgatja magát az

aradi pénzügyigazgató. Végeredményben nekem van igazam és nem neki. Ő az államkincstár pénzét félti, én pedig a bíróság tekintélyét védem meg azzal, ha érvényt akarok szerezni ítéletének. S hogy a rokonszenv mellett van, misem bizonyítja jobban, mint hogy egymás után keresnek fel az emberek tudomásomra hozzák, mennyi a hátralékos adójuk és kérnek, tiltsam le azt is.

Ennyit mondott Miclosi Emil dr., akinek nyilatkozata és tervei igen érdekes perspektívát nyitnak a jövőre, mert ha keresztülviszi

Rablógyilkosság áldozata lett egy aradi házaló

Hosszu János meggyilkolása ügyében eredményt produkált a nyomozás. — Egy cinteai földművest gyanúsítanak a rablógyilkossággal.

(Arad, szeptember 22.) Titokzatos körülmények között elkövetett rablógyilkosság konturjai rajzolódnak ki ama vizsgálat és nyomozás során, amit az aradi ügyészség folytat már jóideje egy rejtélyes haláleset ügyében.

Néhány hónappal ezelőtt történt, hogy Hosszu János aradi házaló körútja során eljutott Cinteai községbe és ott egy szép napon nyoma veszett. A szegény házaló után, akit a falvak lakosai jól ismertek, megindult a kutatás, de az nem járt különösebb eredménnyel. Vagy egy héttel a házaló eltűnése után a mezőn járó földművesek Cinteai határában a Körösben egy holttestet vittek észre. Partrahúzták és megdöbbenve látták, hogy a halott Hosszu János aradi házaló. Eleinte azt

mindazt, amit beigér, megállanak az adófizetéseket egyes erdélyi városokban és megbénul a munka a pénzügyigazgatóságokon. Jogász-körökben azonban valószínűnek tartják, hogy illetékes helyen már nem várják meg ezeket a kilátásba helyezett rendszabályokat, hanem kiadják a rendeletet Miclosi Emil dr. másfélmillió lejének kifizetésére, még mielőtt maga az ügyvéd áll be adószedőnek s a maga számlája javára inkasszája be a polgárok garasait... Amikor távozni készülök az irodából, mitegy végszóra, egy ismert aradi ügyvéd jelenik meg az ajtóban.

— Te Emil, nekem 28.000 lei adótartozásom van. Foglald le azt is, legalább egyelőre nem kell kifizetni...

És Miclosi dr. megteszi ezt a kis sziveséget, lefoglalja...

Marosi Rudolf.

hitték, hogy a házaló véletlen baleset folytán került a Körösbe és mivel uszni nem tudott, megfuladt a sebes folyóban. Később azonban a helyszíni szemle és a boncolás megállapította, hogy a házalón külerőszak nyomai láthatók, ami arra engedett következtetni, hogy Hosszu halálát bűnös kezek idézték elő. Megerősítette ezt a feltevést az is, hogy a házalónak hiányzott a tárcája, amelyben mintegy 4000 lej készpénze volt.

A rablógyilkosság gyanúja egy cinteai földműves ellen irányul, akinek nevét egyelőre a nyomozás érdekében titokban tartják. Valószínűnek látszik az is, hogy a gyilkosnak segítőtársa is volt. A cinteai rablógyilkosságra a közeli napokban alighanem teljes világosság fog derülni.

Veszélyben van Páris divat-hegemoniája.

Válságba került a párisi nőiszabóipar. — A nők a szemükkel is lopnak. Leutánozzák a modelleket.

Az őszeleji Párison vészkiáltás vonul végig. A lapok tele vannak a nagy panasszal: bajban van a haute couture. A nagy nőiszabócégek komoly veszedelmekről siránkoznak. A téli divatkollekciók, melyeket most mutattak be, nagy csodálatot keltettek ugyan, de a külföldi megrendelők megszokott tömegei elmaradtak, noha biztosan számítottak rájuk. Néhány ruhaexport-cég a viszonylag alacsony frankárfolyam mellett még csinált valamelyes üzletet, a többség azonban bizony komoly üzlet nélkül maradt és aggodalommal néz a jövőbe.

Mindez nem újság a tömeglélektan ismerőseinek. Sokszor megirtuk már a Páris egyeduralma ellen irányuló amerikai, olasz, sőt német robbantási törekvéseket. Ezek lassanként aláássák Páris trónusát s nemzeti divatközpontokat teremtenek.

Páris még nem akar az aknamunka sikerében hinni. Magyaráz: a magas vasuttelek, vámszekatúrák okai az idegenek elrettenésének. Ezeket kell megszüntetni.

Szakértőkörökben a modellek utánzását jelölik meg oknak. A háború előtt még csak magánüzletfeleket szolgálták ki a nagy párisi divatházak, a szakma viszontelárusítói számára való eladás remek alkotásait profanizálásait jelentette előttünk, melyet cégiük hagyományai-val nem egyeztethettek össze. A viszonteladók által biztosított nyereség azonban csakhamar végzett ezzel a hagyománnyal, csak hogy ezzel megnyitott az új alkotások plagizálásának a tág lehetősége is.

Van ugyan egy 1909-ből való francia tör-

vény, mely a divatárusítók alkotásait ugyanolyan védelem alá veszi, mint a grafika és plasztika termékeit. Párisban azonban e törvényvédelem teljesen elégtelennek mutatkozik. Amit egyszer a nyilvánosság elé visznek, annak az utánzását nem tudják többé megakadályozni.

Azt panaszolja a haute couture, hogy a lemásolás a nők valóságos sportja lett minden országban. A legraffináltabb módokon, a legügyesebben dolgoznak ezen a téren a nők. — Előfordult, hogy a Párisban először bemutatott modellt nyolc nap múlva már egy másik ország fővárosában meg lehetett venni.

A nők a szemükkel lopnak, a szakemberek szintén. A „párisi bevásárló” megnézi a mintagyűjteményt, tessék-lássék vesz valamit. Gyakorlott szeme közben teleloppja magát. Otthon a másolatokat olcsón megcsináltatja s mint eredeti párisi modellt hozza ki. Az eredeti kitaláló viszont nem keres semmit.

Amerikában van egy bevásárlószövetség, a melynek tagjai csak egyetlen párisi modellt megvételére szorítkoznak. Ezt a modellt száz- ezres példányszámban szórják ki az országba. A tömegelőállításnál a költség minimális, a haszon óriási.

A téli divat párisi jelenéseiben sürri emlegetik, hogy Páris megtalálta megint önmagát és nem rendelte alá ezuttal a divatot a külföldi közönség kívánságainak. A téli divat diszkrét s „igazán párisi”. Ez azonban — mondják Párisban — ok lehet a külföldi vevőközönség elmaradására?

A sok magyarázaton túl hamar meg fogják látni, ha Páris, mint divatirányító központ, alkonyodóban van. Valamikor talán gyengébben álltak izlés és iparművészet dolgában egyebütt. Ma azonban? Berlinnek, Budapestnek, Rómának csakugy megvan a fényűzőszükséglete, mely a tervező- és szabóművészeknek megélhetést és karriert nyújt. Minek menjenek az ugyanolyan színvonalon álló városok Párisba?

Az Igmándi

természetes keserűvíz gyomor-és béltisztító hatása páratlan.

Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben. Az Igmándit ne tévessze össze másfajta keserűvízzel!

Báróné lesz Fedák Sári.

Zsazsa egy nagynevű diplomatához megy férjhez, aki jelenleg Magyarországot érdekeit képviseli Romániában.

(Arad, szeptember 22.) Fedák Sári az „Isteni Zsazsa” nevét többször nyomtatták már le a lapok, mint a világ leghíresebb politikusait. És Fedák Sári mindig hallat magáról mindig szolgál valami érdekes szenzációval, ami egyszer művészi életével, egyszer pedig magánéletével van szoros kapcsolatban. Nemrég írt meg az Aradi Közlöny, hogy Fedák Sári keresztülutazott Aradon és az itteni állomáson adott nyilatkozatában felette diplomatikusan hallgatta el azt, hogy miért jött Romániába. Egy ismert politikusról beszélt, aki autóturára hívta meg, de a politikus nevét diszkrétan elhallgatta. Akkor már némi kis pletyka fűződött ehhez az utazáshoz és ez a pletyka hatalmas tápot kapott arra a hírre, a miről szintén mi számoltunk be részletesen, hogy a nagy magyar művész nő férjhez megy egy ismert diplomatához.

Igen sokan és igen jogosan vonatkozásba hozták Fedák Sári romániai utazását férjhezmenetelével. És ma olyan hírek érkeznek, hogy ez a feltevés nem nélkülöz minden alapot. Azt mondják ugyanis beavatott körökben, hogy Fedák Sári Romániában találkozott egy előkelő magyar diplomatával, akinek a magyar kormány megbízásából Bucarestben kell tartózkodnia és aki ezelőtt Prgában teljesített diplomata-szolgálatot. A diplomata jelenleg Romániában képviseli a magyar külügyi kormányt és októberben párisi magyar követ lesz. Ez a diplomata, aki mellesleg báró is, Fedák Sári jövődöbéli férje. Így tehát Zsazsából rövidesen báróné lesz. Ezeknek alapján most már könnyen meg tudható az, hogy mért utazott Fedák Sári Romániába és mit hallgatott el az állomáson az Aradi Közlöny munkatársa előtt.

TELEFON 70. ERZSEBET SLAGERMOZGO TELEFON 70.

Ma d. e. 12-kor NAGY MATINÉ. „TRULALA HERCEGNO”.
Főszerepben: LILIAN HARVEI, HARRY HALM és HANS JUNKERMANN.

Ma d. u. 3 óra 1/2-kor szülő ünnep miatt csak két előadás.

„Az abbé titka.” Főszerepben: W. Dieterle és Marcella Albani

Hétfőn csak 9 órakor utóljára

„Az abbé titka.” — Keddtől: „A bagdadi szüz.”

Megvizsgálják a gyilkos bankárfiu elméleti állapotát.

Hetvenezer schillinges életbiztosítás miatt gyilkolta meg szüleit.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójának távirata.) Artmann bécsi bankár, kormánytanácsos és felesége meggyilkolása ügyében folyik a vizsgálat. Mind valószínűbbé válik az a feltevés, hogy a kormánytanácsos fia gyilkolta meg szüleit. Artmann és felesége holttestét ma felboncolták. A férfin 18. az asszonyon hat késszurást találtak. Az orvosok megállapították, hogy mindketten elvérzésben haltak meg. A törvényszéki orvosok véleménye és a fiatal Artmann vallomása között többrendbeli eltérés mutatkozik és ez alátámaszt-

ja a fiu ellen felmerült vádat. A fiatalember több iskolatársa jelentkezett és elmondta, hogy a fiu mindig fantaszta volt. Miután beköltözték a fiatal gyilkos jobbkezén levő sebet, újból beszéltették a törvényszék fogházába.

A közeli napokban rendeli el a törvényszék a fiatal Artmann elméleti állapotának megvizsgálását. A Neue Freie Presse szerint a gyilkosságot azért követte el, mert atyja 70.000 schillingre volt bebiztosítva.

A szociálista főhercegnő.

Ferenc József unokája boldog és büszke, mert eljutott a szociálistáig.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) A belga szociáldemokrata párt brüsszeli napilapja, a „Le Peuple” terjedelmes tudósítást közöl a belga szociáldemokrata minapi bécsi kirándulásáról. Néhány belga munkásvezér látogatást tett néhai Rudolf trónörökös leányánál, Erzsébet főhercegnőnél, aki férjétől, Windischgraetz Ottó hercegtől való elválása óta lelkes tagja az osztrák szociáldemokrata pártnak. I. Ferenc József és Erzsébet királynő unokája a tudósítás szerint nagy szeretettel fogadta a belga szociálistákat és mint harcos szociálista asszony nagy lelkesedéssel beszélt azokról az alkotásokról, amelyeket a bécsi szociáldemokrata városi tanács teremtett.

— Nagy kár — mondotta az egykori főhercegnő — hogy a konzervatív Seipel-kormány szabotálja a szociáldemokrata városi programját és szociális politikáját.

A beszélgetés azután a legutóbbi francia választásokra terelődött és az egykori császár és király unokája azon aggodalmának adott kifejezést, hogy a francia választások eredménye hátráltatni fogja a pacifista politikát, pedig a világnak nagy szüksége van az örök békére.

— A világháború — ugymond — rettenetes volt és ezért nekünk szociálistáknak minden országban a legnagyobb erőfeszítést kell tifejtenünk, hogy megakadályozzuk a háború megismétlődését.

A volt főhercegnő ezek után a belga szociálista mozgalom iránt érdeklődött, a szervezeti és szövetkezeti mozgalmakról, valamint a munkásoktatásról kérdezősködött, majd a belgiumi fascista mozgalom iránt érdeklődött.

— A fascizmus ellen küzdeni kell. — mon-

dotta — mivel a fascizmus a háború, a háború pedig a nép nyomorúságát és elnyomását jelenti.

Bucszás közben a belga vendégek megemlégték, hogy a monarchia hatalmas uralkodójának unokája nagy utat tett meg, amíg a császári Hofburgból eljutott a szociáldemokrata pártig, amelynek most hasznos és buzgó munkása.

— Igen boldog és büszke vagyok arra, hogy eljutottam a szociálistáig. — felelte erre az egykori főhercegnő és melegen elbucszott belga látogatóitól.

Zürzavar a tanév elején.

Kéthetes pótvakációra küldték vissza a diákokat. — Nem készültek el az új tantervi utasítások és a tanárok azt sem tudják, mit tanítsanak.

(Arad, szeptember 22.) Minden esztendőben rendszeresen szeptember hó utolsó hetében megcsendültek az iskolákban a Veni Sanctera hívó harangok. Az idén a közoktatásügyi miniszterium rendszerváltozást eszközölt és — mint ismeretes — kitolta a szeptember 25-re jelzett tanévmegnyitást október 8-ra s ezzel a tanulók, leginkább vidékiek körében a legnagyobb zavart teremtette meg. Ugyanis igen sok szülő és tanuló nem értesült idejében a napilapokból a tanévmegnyitó elhalasztásáról és bejöttek Aradra az intézetükbe, ahol aztán tudtul adták a kéthetes vakáció-meghosszabbítást, amelynek talán minden növendék örül, de az már sokkal szomorubb, hogy a vidéken lakó tanulók egyszerű kedvezményes utazásukat kihasználva, teljes menet és jövet utiköltséget fizetnek rá a kényszerült visszautazásra.

Hetékes helyen érdeklődtünk, mi okozta az idei tanév meglepő kitolását és kérdezősködésünkre a pótvizsgák elhúzódásának indokát hozták fel, azonban értesüléseink szerint az indoklás csak

részben fedi a tényeket. A valóság az, hogy a miniszteriumban nem készültek még el a tantervi utasításokkal, melynek hiányában az új középiskolai törvény egyáltalán végre sem hajtható és így többek között előállott az a különös helyzet, hogy a hét osztályra átszervezett középiskolák megnyitása küszöbén a tanárok még ma is teljesen tájékozatlanok abban az irányban, hogy mit tanítsanak ezekben az osztályokban.

Kisvasut és autobusz karambolja

A kisvasut egyik kocsija kisiklott, az autó pozdorjává tört. — Sebesülés nem történt.

(Arad, szeptember 22.) Sulyos karambol történt ma délelőtt Aradon, a CFR üzletvezetőség épülete közelében. Az Ar. 400. jelzésű autobusz, amely Arad és Torna között közlekedik, teljes sebességgel robogott az állomás felől a város központja felé. A kisvasut szintén az állomás felől jött és az autobusz sofförje nem vette észre, hogy keresztülment a Holtmaros hidján.

A sofför az utolsó pillanatban látta meg az elkerülhetetlen szerencsétlenséget, teljes erejéből fékezni kezdett, de a karambol nem lehetett elkerülni. Az autobusz a kisvasutnak rohant, amelynek egyik kocsija kiugrott a sínről. A sofför közvetlenül a karambol előtt kiugrott a kocsiból és így csak jelentéktelen sérüléseket szenvedett. Az autobusz, amelyben szerencsére nem voltak utasok, pozdorjává zúzódott. A kisvasut utasai rémülten ugrottak le a kocsikról, de senkinek sem történt baja. A karambol ügyében megindult a nyomozás.

Irodalom és művészet

* Színházi bérletgyűjtők figyelmébe. Ismeretes, hogy a Kölcsey-egyesület a színházi bérlet érdekében sikeres mozgalmat indított az aradi társadalomban. Egyesek és egyesületek buzgólkodnak, hogy a szintársulat mentől nagyobb bérlőközönség támogatásával kezdje meg október elsején közművelődési munkásságát. A Kölcsey-egyesület elnöksége a különféle társadalmi egyesületektől visszakapott iveket a kedvezményes bérletre jelentkezettek névsorával átadja majd a színház igazgatójának, aki vagy maga, vagy helyettese által intézi el az illetőkkel a részleteket. Azokat az egyesületeket, melyek még nem juttatták vissza a gyűjtött aláírásokkal a kapott iveket, kéri a Kölcsey-egyesület, hogy az iveket e hó 26-ig küldjék el dr. Krenner Miklós elnök, vagy Szöllösi István főtítkárnak.

* Molnár Erzsébet zongoratanárnő tanítványokat vállal lakásán, új Neuman-ház I., 17.

* Gaál Franciska operettszínésznő lett. Budapestről jelentik: Gaál Franciska, az ismert budapesti színésznő, ma megvált a Víg-színházról és felbontotta szerződését, amelyet a most kezdődött szezonra kötött. A művésznő legközelebb a Fővárosi Operette-színházban lép fel „Az utolsó Verebély-lány” című operettben.

* Odry Árpád lesz a Nemzeti Színház igazgatója. Budapestről jelentik: A Tóth Imre elhalálozásával elárvult színiakadémiai szék betöltése körül élénk vetélkedés folyik. Erősen emlegetik Hevesi Sándort, a Nemzeti Színház jelenlegi igazgatójának nevét, de Hegedűs Gyuláról is beszélnek. Hevesit azért szeretnék a színiakadémia székében látni, mert ekkor a Nemzeti Színház művésze, az aradi származású, kiváló Odry Árpád lenne az utódja, akit sokkal szívesebben vennének a magyar állam színházának az élén, mint Hevesi Sándort. Pest színházi körök a legnagyobb érdeklődéssel tekintenek a színiakadémiai szék betöltése ügyében várható fejlemények elé.

Patkány, egérirtó, mezei egérirtó „RATINOL”.

Biztos hatáson iróanyag, gyökereken iró. Más állatra és emberre ártalmatlan. Napi árban állandó friss minőségben, négyvettel szállítjuk. Ratinol Laboratorium Vezérközpontja, 4000 Arad, Str. Grig. Alexandrescu 4

Incidens a városi vezértitkár és a volt polgármester között.

Olariu István visszakövetelte Angel dr.-tól a nevezetes nyugtákat, amiből heves szóváltás támadt.

(Arad, szeptember 22.) Kinos incidens történt ma délelőtt tizenegy óra tájban az aradi polgármesteri hivatal egyik szobájában, ahol Angel István dr. volt polgármester és Olariu István városi vezértitkár között éles szóváltás keletkezett. Az incidens részletei a következők:

Az aradi városházán nemrégiben eltűnt az egyik repatriálási regiszter és hivatalosan kérészt intéztek Angel István dr. volt polgármesterhez, nem tudja-e, hova tették el a regisztert. A város vezetőségének felkérésére a volt polgármester ma délelőtt személyesen felment a városházára és az egyik tisztviselővel együttesen kutattak a regiszter után. A keresett jegyzéket nem találták meg, ellenben egy rendkívül kínos incidens játszódott le a polgármesteri hivatalban.

Olariu István városi vezértitkár, aki ellen — mint ismeretes — Kaufman Kamil gépüzemigazgató elfogultsági kifogást emelt és olyan nyugták fényképeivel lépett fel a vezértitkár ellen, amelyeknek eredetije Angel dr. birtokában van, megtudta, hogy a volt polgármester a városházán tartózkodik, azonnal felkereste és visszakövetelte tőle a nyugtákat. Angel dr. a követelésre kijelentette:

— Nem adom vissza őket. Különbösen azt sem tudom, megvannak-e még.

A kijelentésre Olariu indulatosan válaszolt:

— Lehetetlen, hogy meg ne legyenek, hiszen ön vitte személyesen őket lefényképezetni egy aradi fényképészhez.

— Ha meg is vannak, akkor sem adom

Megszüntetik a női szakaszt Magyarországon, Ausztriában s Németországban

Az utazás évdjének végén ma szabályozták hivatalosan az utazást. Új vasuti üzlet-szabályzat lép életbe október elején, amelynek természetesen az új nemzetközi egyezményekkel s főként az osztrák és német üzletszabályzatokkal harmonizálni kell. A nagyközönséget egyelőre egy pikáns új pont érdekli: a női szakaszokat megszüntették. Azt mondják hivatalosan, hogy „ez időszerűt a külön női szakaszok fentartása indokoltnak nem mutatkozik”. De azért „intézkedés fog fennállni, hogy a nők kívánságukra elkülönítve helyeztessenek el”.

Akik sokat utaznak, már régen észrevették, hogy a női szakaszok igen gyakran üresek. Sőt a „Nem dohányzóknak” fentartott kupékban több az öreg ur, mint a fiatal nő. A modern nők nagyrésze egyenesen a dohányzó szakaszok felé rohan, néha még akkor is, ha ő — nem dohányzó.

Amióta a tengeri- és a strandfürdőkön teljesen összevegyül a két nem, a külön női szakasz anachronizmusnak tűnt föl. Most ez a rendelet csak öszintén feltárta a mai kor divatját.

De mondjuk ki őszintén, hogy a női szakaszok megszüntetése összefügg azzal a problémával, hogy illik-e, szabad-e, hasznos-e, vagy kellemes-e a vasuton való ismerkedés nők és férfiak között? A kérdést nem lehet az erkölcsi smokkság szempontjából megítélni. — Mert különböző nemzeteknél különböző szokások vannak. A németek például a vasuti kocsiban nagyon hamar ismerkednek és társalognak, de ezen semmi megütközni való nincs. Mert az ismerkedést nem a fiatalság, vagy szépség, s nem az udvarlasi szándék vezeti, hanem az általános udvariasság, ami a németet az utazás alatt jellemzi. Ha egy művelt német, aki már a kupében ül, a folyosón lát álldogálni egy utast, aki helyet keres, maga szólítja meg: „Tessék, itt még van egy hely!” S ha az új utasnak nem fér el a hálóban a bőröndje, akkor annak is segít helyet csinálni.

vissza őket — hangzott Angel dr. felelete — mert azok az enyémekek.

Olariu: Nem lehetnek az önéi, mert nem fizette ki az összegeket s így jogtalanul tartja vissza a nyugtáimat.

A volt polgármester újból megtagadta a nyugták visszaadását, mire a vezértitkár teljesen erőt vett az indulat és kiabálni kezdett:

— Ez nem becsületes eljárás az ön részéről, mert tisztességes ember nem tart magánál olyan dolgot, mely nem az övé.

A vita mind hevesebb lett, mire Angel dr. odasietett Mihulin Miklós interimár bizottsági elnökhelyettes ajtajához, kinyitotta és hangosan tiltakozott megtámadtatása ellen. A nagy lármára kisetett hivatalából az elnökhelyettes, akinek a volt polgármester a következőket mondotta:

— Önök kérték engem fel a városházára s én szíveségből teljesítettem óhajukat. Itt pedig nekemtámad Olariu vezértitkár és inzultál. Kérem, intézkedjen az irányban, hogy engem ne érhesse hasonló inzultusok.

Mihulin Miklós felszólítására Olariu megmagyarázta tette indító okát, mire az elnökhelyettes felkérte a vezértitkárt, hogy a volt polgármesterrel való magánügyeit hivatalon kívül intézze el, ne a városházán. Angel dr. ezután távozott a városházáról, amelynek közönsége nagy izgalommal tárgyalta a lefolyt eseményt. Az ügynek — mint értesülünk — a bíróság előtt is lesz folytatása, amennyiben Olariu pert indít Angel dr. ellen a nyugták visszaszerzéséért.

Nőknek és öreg embereknek málháját pedig a hálóból mindig leemelik a fiatalabb férfiak. A német utasok a szakaszban úgy viselkednek, mintha egy családhoz tartoznának. Tehát közöttük az ismerkedésnek semmi különös célzata, jelentősége és folytatása sincs. Nálunk sokszor épen ellenkező a szokás. Beül egy vagy két ember egy hat vagy nyolc utasnak való szakaszba és minden holmijával az összes helyeket letakarja, lefoglalja, hogy senki se merjen bejönni.

Nagyon jó lenne paragrafusokba foglalni az utazás illemszabályait és minden szakaszban kifüggeszteni. S különösen ha nem lesz többé női szakasz, jó lenne fölírni egy pár figyelmeztetést. Például azt, hogy az ablakot nem szabad kinyitni a szakasz összes utasainak beleegyezése nélkül. Mert némely vérmes ember nem tud úgy utazni, hogy ne csináljon a robogó vonaton léghuzamot és ne tegye betegé egy pár utitársát. Azt is tisztázni kellene, hogy illik-e melegben nappal levetni a kabátot és éjjeli utazásnál a cipőt? A legkorrektebb utitárs minden tekintetben az angol: egyetlen egy szót sem szól az utitársához. — Egyébként nemzetközi szabályként ki lehet mondani, hogy — a vasuti ismeretség a leszállás után nem kötelező.

Fegyelmi bíróság dönt a Kaufman-ügyben.

A gépüzemigazgató elbocsátásáról nem érkezett távirati rendelkezés az aradi városházára.

(Arad, szeptember 22.) Ma reggel az a feltűnést keltő hír járta be a várost, hogy Aradváros vezetőségéhez belügyminiszteri távirat érkezett, amelyben a minisztérium közölte Kaufman Kamil gépüzemigazgatónak állásából való azonnali elbocsátását. Ez ügyben ma kérdést intéztünk Mihulin Miklós interimár bizottsági elnökhelyetteshez, aki Robu János dr. elnök távollétében a városháza ügyeit intézi. Mihulin Miklós a következőket jelentette ki:

— A hirt én is hallottam és nagyon meglepett, mert az aradi városházára Kaufman Kamil ügyében semmiféle távirat nem érke-

zett. Különbösen is a gépüzemigazgató ügye nem a minisztériumhoz, hanem a fegyelmi bírósághoz tartozik és annak kell döntenie a vádak felett. Így ilyen tartalmu távirat nem is érkezik a minisztériumból.

Érdekes fejlemények várhatók az otlacai selyemcsempészet ügyében.

Dumitrescu váminspektor vezeti a vizsgálatot.

(Arad, szeptember 22.) Ismeretes, hogy Aradon letartóztatott Wiener Moise bucu-resti-i nagykereskedőt, ennek feleségét és még két embert, akik nyolczáz kilogramm selymet csempészték át Otlacán a határon. Az ügyben Dumitrescu váminspektor folytatja a nyomozás nehéz munkáját és már eddig is érdekes adatokat sikerült megtudni a hatóságoknak. A csempészési ügyről tegnap értesítették a bucu-resti-i rendőrséget, amely a letartóztatott csempészek lakásán házkutatást tart és az ott talált adatokkal egészíti ki a vizsgálat eddigi eredményét. Ugyancsak nyomozást folytat a timisoarai sziguranca vezérfelügyelőség, melynek tudomása szerint a csempészek üzleti összeköttetésben álltak több timisoarai kereskedővel, akiknek eladták a csempésztett árut. Az aradi vámfelügyelőség hétfőre várja az összes nyomozási eredmények beérkezését és addig az időig letartóztatásban maradnak a csempészek is, akiknek ügyében újabb letartóztatások és érdekes fejlemények várhatók.

APOLLO

Ma, vasárnap 3, 5, 7 és 1/10 órákor

HINDU SIREMLÉK.

MINDKÉT RÉSZ EGYSZERRE.
MINDEN ELŐADÁS KEZDETÉN FELLÉP
TONNY, A CSONTNÉLKÜLI EMBER
SZENZÁCIÓS MUTATVANYAIVAL.

Holnap, héttől:

Tigrisbundás hölgy. Ellen Richter attrakció.

URANIA

MA, VASÁRNAP 3, 5, 7 és 1/10 órákor utóljára

Cserkészkapitány.

Kalandos cowboy-film az amerikai cserkészek közreműködésével.

Ezt megelőzi: **MALEK** legjobb vígjátéka

Holnap, héttől:

Hindu siremlék. Mindkét rész egyszerre.

APOLLO — **URANIA**

Ma, vasárnap d. e. 1/12 órákor

NAGY MATINE

TONNY | Földes Mihály

a csontnélküli ember szenzációs mutatványai. | az aradi színház művészeinek féllépte.

EZT KÖVETI:

ELSŐRANGU FILM MŰSOR.

— Aradmegyei községek átcsoportosítása. Ma délelőtt az aradi prefekturán több község össze- és szétcsatolásának ügyével foglalkoztak. Seleus (Szöllös) községet a prefektura kéri elcsatolni a borosjenői járástól és a siriai járáshoz csatolni, a melyhez telekkönyvi, törvénykezési és gazdasági szempontból tartozik. Galsát elcsatolják Muscától és önálló jegyzőséggé alakítják. Ujanátot elcsatolják Sirlától és az aradi járás hatáskörébe helyezik. Livada és Szentleányfalva azt kérték, hogy szüntessék meg a szentleányfalvi jegyzőséget és alakítsanak körjegyzőséget Livada központtal. Szentspál, Sofronya és Andrei Saguna községek szintén körjegyzőséget kérnek Sofronya központtal, Mondorlak pedig külön jegyzőséget kért. A csatolások ügyében végső fokon a belügyminisztérium dönt a közigazgatási törvény alapján,

HIREK.

A babona.

Reggel kilenckor, Gyufa Elek a törvény-
szék előtt talált egy patkót.

— Szerencsepátkó — mondta egy koka-
asszony.

Gyufa boldogan zsebrevágta a patkót és
besietett az épületbe.

Tíz órakor a bíróság elítélte Gyufa Elekét
máskelhónapi fogházra és kétezer lej pénzbün-
tetésre. Felebbezett.

Tizenegyszer kapott egy táviratot, hogy
legjobb barátja meghalt. Megrendelte a koszo-
rut és intézkedett, hogy a fekete kabátját va-
salják ki.

Délben telefonált a pesti ügynök, hogy a
csikágói terménytőzsdén megint esett a buza.
Gyufa hossza spekulált.

Egy órakor két legyet talált a karfiolleve-
sen. Holott vegetáriánus volt.

Kettőkor leült dr. Cinegével az Ujságró-
klubban dardlizni. A partnere rövid félóra le-
forgása alatt ötször mondta be a négy felsőt és
kétszer hagyta stichmaccsban.

Háromkor hozták a szabószámát. Ehhez
nem kell kommentár.

Négy órakor megvizsgálta az orvos. El-
töltötte a dohányzástól.

Öt órakor felkapaszkodott egy zsufolt au-
tobuszra. Amikor leszállt és benyult a zsebébe,
hogy egy estilapot vegyen, sajnálatos módon
megállapította, hogy ellopták a pénztárcáját.

Hatkor elütötte egy automobil. Mialatt a
kórházban bekötötték eltört balkarját, eszébe
jutott, hogy elfelejtette a gépkocsi számát meg-
nézni és így senkitől sem követelhet kártérítést.

Hét órakor ért haza. Nyomban rájött, hogy
naдрágzsebe tyukus és ezért hiányzik a kapu-
kulcs. Miközben becsöngetett, elővette a patkót
és undorral elhajította.

A szobalány ledukt arccal nyitott ajtót.

— A nagysága megszokott a házi tanító-
val — újságotta.

Gyufa Elek szó nélkül megfordult, kiment
az uccára, megkereste a patkót, felvette és le-
tisztogatta róla a sarut.

— Ugyátszik, mégis csak van azért a do-
logban valami... Skiz.

— Amerikai újságírók bravúria. London-
ból jelentik: Angol politikai körökben óriási
izgalom uralkodik, mert Newyorkban és Lon-
donban nyilvánosságra került a flottaegyez-
mény szövege, amelyet gondosan titkoltak.
A szöveget egy amerikai újságíró másolta ki
abból a levélből, amelyet Briand a Washing-
toni francia nagykövethoz intézett. Angol
diplomáciai körökben megállapítják, hogy az
amerikai újságírók ismét ügyesebbeknek bizo-
nyultak az egész európai titkos diplomá-
ciánál.

— Kétszáz ezer munkás vonul fel október
7-én Bécsúj helyre. Bécsből jelentik: Az Ar-
beiter Zeitung kiadványát intéző Ausztria né-
péhez az október hetedikét felvonulások ügyé-
ben. A lap azt írja, hogy az elkövetkező ese-
ményekért a felelősséget kizárólag a kormány
viseli. Közli, hogy a szociáldemokrata Heim-
wehr tizenhét különvonatot kért hetedikére,
hogy kétszáz ezer munkást vonulasson fel
Bécsúj helyre.

Lippafüred igazgatósága

mától forva hetenként fog kü-
deni Aradra tüsszen lödtől:

„A POLLO“

radiumaktivitásu ásványvizet

Javasolva: gyomor-, vese- és hólyagbántalmaknál,
vérzegényeknek, lábadozóknak. Főlerakat: Appo-
nyl & Co. Kapható éttermekben, kávéházakban és
minden jobb üzletben és csomago kereskedésekben. 8697

— Parkot ajándékoz Genf a Népszövet-
ségnek. Genfből jelentik: A város felajánlotta
a Népszövetség céljaira legszebb parkját, az
Ariana parkot, amely a tó feletti dombon feks-
szik, gyönyörű kilátással a Mont Blancra. A
parkban bőséges hely van a népszövetségi
palota felépítésére.

— A német excsászárné leleplezése.
Hermina, a német excsászár mostani felesé-
ge egy amerikai folyóirat számára cikkszo-
ratot kezd meg, ezzel a címmel: Az én
életem.

Az első cikkben a hercegnő — aki a
baloldali újságok szerint — rettenetes becs-
vággyal rendelkezik, így ír a német excsá-
szár régi udvaráról:

— Én és megboldogult férjem, Schönaich
Carola herceg megdöbbenéssel állapítottuk
meg annak idején, hogy az udvari körök a
lehető legilletlenebb módon bírálgatták az
excászárt és excsászárnét és mikor az ex-
császár leereszkedett hozzájuk, kellő tiszte-
let nélkül beszélgettek vele. A német ex-
császári udvarnál szokásos szertartást, mely
sokkal egyszerűbb, mint az angol udvaré, a
fiatalabb nemzedék feszélyezőnek tartotta.
Ez a főuri kör minden alkalmat megragadott,
hogy szállodák különtermeiben gyűljön
össze és ott a maga kedvére mulasson. A
kabarék jobban tetszettek ezeknek a fiatal-
embereknek, mint a császári palota légköre.
Mulatni akartak, nem vetették latra, milyen
felelősséggel tartoznak rangjuknak s az ud-
varnál betöltött szerepüknek.

— Olariu vezértitkár beadta bünvádi feljele-
ntését a gépiüzemigazgató ellen. Olariu István vá-
rosi vezértitkár bünvádi feljelentése, amit csalás,
sikkasztás és okirathamisítás címén adott be Kauf-
man Kamil városi gépiüzemigazgató ellen, ma ke-
rült Ludosan vizsgálóbíró elé. A vezértitkár felje-
lentése alátámasztására mellécsatolta Kaufman ellen
általa lefolytatott vizsgálat jegyzőkönyvét is, a
mely 50 gépelt oldalt tesz ki. Ludosan vizsgálóbíró
a napokban kezdi majd meg a kihallgatásokat eb-
ben az ügyben.

— Kibővítik az aradi tudószanatóriumot.
Mihulin Miklós interimár bizottsági elnök-
helyettes tegnap látogatást tett az aradi tudó-
szanatóriumban, ahol felülvizsgálta az intéz-
ményt. A vizsgálat kielégítő eredménnyel járt
és az elnökhelyettes megelégedését fejezte ki
Siarteu dr. főorvosnak, valamint Joanas Vasil
gondnoknak. Mihulin Miklós kijelentette, hogy
a szanatórium körül nagy parkot fog a város
létesíteni, hogy a betegek ott üdülést találja-
nak. Erre vonatkozólag a városi kertészet leg-
közelebb utasítást kap. Megállapította az el-
nökhelyettes, hogy szükség van a szanatórium
kibővítésére. A tudószanatórium jelenleg tel-
jesen telve van, úgy, hogy kénytelenek eluta-
sítani a jelentkező betegeket. Ennek elkerülé-
se végett körülbelül negyven ágygal bővítik ki
a szanatóriumot.

— Aranylakodalom — ezüstlakodalom.
Ritka szép, megindítóan bensőséges családi
ünnepély folyt le Budapesten: Szülők és gyer-
mekek együtt tartották meg házassági jubileu-
mukat. A szülők az aranylakodalmat — a
gyermek az ezüstlakodalmat. Weisz Bódog,
az aradi Neuman Testvérek-cég általánosan
ismert főtisztviselője, huszonöt évvel ezelőtt
kötött boldog házasságot Breuer Emmával és
Weisz Bódog szülei ekkor ünnepelték meg
ezüstlakodalmaikat. És most, egy negyedszáz-
ad lepergése után, ismét lélekemelően szép
familiáris ünnepségre gyűlt össze a család:
Weisz Zsigmond és neje: Geiger Eugénia öt
évtized boldog együttélésének évfordulóját ün-
nepelték meg. Weisz Bódog és neje pedig az
ezüstlakodalmaikat. A kettős jubileum alkalmá-
val ismerősök és jóbarátok egész serege
kereste fel meleg üdvözetekkel, jókívánsá-
gokkal úgy az aranylakodalmas, mint az
ezüstlakodalmas házaspárt.

Legújabb francia és angol divat

szerint készülnek őszi divatujdonságok

Wohlmuth és Nagy

angol, francia divatszalonjában
Arad, Minorita-palota. 5098

— Astra-gyári munkások intervenciója a
kommunista-per törlesztésért. Ma délelőtt az
aradi Astra-gyári munkások egy küldöttsége
jelent meg Lázár Ágoston dr. alispán előtt.
A küldöttség az aradi Astra-gyár 2300 főnyi
munkássága nevében memorandumot nyújtott
át az alispánnak, amelyben a munkások kérik
a prefekturát, interveniáljon a cluji munkásper
megszüntetése és a perbefogott 76 munkásve-
zér szabadonbocsátása érdekében. Kijelentik
a munkásperről, hogy az az első lépés az
egységes szakszervezetek megbénításához,
ami sérti a munkásság érdekeit. Az alispán
megígérte a memorandum áttanulmányozását.

— Felvételi vizsgálatok az aradi Moise
Nicoara iskolában. Az aradi Moise Nicoara
liceumban ma kezdődtek meg és egyben esté-
re be is fejeződtek az aradi Moise Nicoara és
az aradi katolikus főgimnázium ötödik osztá-
lyos növendékeinek ezévi felvételi vizsgái. Az
estére nyilvánosságra jutott eredmény igen
kedvező, amennyiben a Moise Nicoara 33
vizsgára jelentkezett növendékéből 26, a ka-
tholikus főgimnázium 14 vizsgázó növendéké-
ből pedig 13 tette le sikeresen a felvételt. Az
új tantervnek megfelelően, a Moise Nicoara-
ban most voltak a III. osztályosok ugyneve-
zett átmeneti vizsgái, amelyre 7 növendék je-
lentkezett. Az eredmény itt is jónak ígér-
kezik.

— A Hősök Sirja Egyesület új helyisége.
A Hősök Sirja Egyesület értesíti a közönséget,
hogy hivatalos helyiségét a városházáról a
térparancsnokság épületébe helyezte át (rend-
őrprefektúra épülete, Kiss Ernő-uccai bejá-
rat), ahol naponta 8—12-ig és 3—5-ig a kö-
zönség rendelkezésére állanak.

— Megvadultak a szászvárosi polgármes-
ter lovai. Szászvárosról jelentik: Tegnap dél-
előtt súlyos baleset történt Szászváros főte-
rén. Egy szembejövő teherautótól megbokro-
sodtak Andrea József volt polgármester lovai
és nekiszaladtak egy szekérnek, valamint egy
Popa Illés nevű 7 éves kisgyermeket elgázol-
tak. A karambol hevében a szekér pozdoriává
zuzódott, a gyermeket pedig súlyos kartörés-
sel szállították be a kórházba.

— Meghalt Torontálvármegye volt tb.
főügyésze. Dr. Cocron Miklós, Torontálvár-
megye volt tb. főügyésze, 62 éves korában
meghalt. Özvegyén, fián és nagyszámu rokon-
ságán kívül, egész Nagyszentmiklós társadal-
mának osztatlan részvéte kísérte örök pihe-
nőjére.

— Eljegyzés. Bauer Dezső és Lambe-
rtus Mancika jegyesek.

— Eladták az érminszenti Ady-kuriát. Ady
Endre szüleinek ősi érminszenti kuriája gazdát
cserélt. A 78 éves Ady Lőrinc, a nagy költő édes-
apja végre mégis megvált a régi portájától, Deb-
recenbe költözik, a másik fiához és a házat, amely-
ben Ady Endre igen sok szép költeményét írta,
áruba bocsátotta. A református presbiterium volt
a vevő, létre is jött a megállapodás és Ady Endre
szüleinek egykori házába az érminszenti reformá-
tus lelkes költözik.

— Munkások vasárnapi szabadnapja. Érdekes
munkásérdekeket védő felhívást intéz az aradi mun-
kaügyi felügyelőség a munkaszüneti törvény értel-
mében a vasárnap is dolgoztató kereskedelmi és
ipari vállalatokhoz a munkások szabadnapjai ügyé-
ben. Szigorú felhívással fordul ugyanis az érdekel-
tekhez, hogy a foglalkoztatott munkásokkal együt-
tesen állítsák össze és függesszék ki az alkalma-
zottak vasár- és ünnepnapjainak táblázatát. Az idevonatkozó törvény tudvalevőleg előírja
hogy minden alkalmazott havonta legalább egy hu-
szonnégyórás vasárnapot, kapjon szabadnapul
azonkívül a hónap többi kidolgozott vasárnapjal
ért egy, huszonégyórás hétköznapi szünetet köte-
les a munkaadó adni vasárnap is dolgozó alkalma-
zottjának.

Fogászat.

Fogházás (érzéstelenítéssel) ... L. 40
Fém fogak (Randolf) drb. ... L. 100
Arany koronák drb. ... L. 350-400
Fehér fogak kautschukra drb. ... L. 50
Vidékteleknek fogmunkálatok 24 óra alatt csaközöttöknek

Frida D'Moudjalled

vizsgázott fogászno 519
Arad, Str. Máréegpti 11. (Kossuth-uccai).

Megérkeztek a leg-újabb filmmodellek 350 lejtől a legszebb kivitelben kaphatók. **Schwarz Aranka** U. o. jutányos árban alakítunk. 81 kalap-szalag, Str. Románul (volt Zrínyi-uca) 1

— Szabadlára helyezik Stinnes Hugót. Berlinből jelentik: A vádtanács ma döntött a kötvénypanama fővádlottja, ifj. Stinnes Hugo szabadlábra helyezése ügyében. A vádtanács többszörös tanácskozás után elhatározta, hogy Stinnes egy millió márkát óvadék ellenében szabadlára helyezte. Védője már letétbe is helyezte ma délután a kívánt egy millió márkát.

TONNY, A gummi ember,
TONNY, A osontnélküli ember,
TONNY, A kígyóember.
TONNY, A fakir,
TONNY, Felülmulta Lon Chanoyt.
MA AZ APOLLOBAN.

— Meghalt a Medgyesi Bank vezérigazgatója. A Medgyesi Bank aradi fiókjának helyiségére ma gyűszlobogót tüztek ki: meghalt dr. Dörschlag Conrad, a bank központjának vezérigazgatója Medgyesén. Az elhunyt vezérigazgatót már hosszabb ideje szivbaj és cukorbetegség kínozta és féltve szabadságon különböző gyógyfürdőhelyeken keltette magát, de hasztalan kereste a gyógyulást, végül hosszas szenvedés után meghalt. Dr. Dörschlag tizenkét esztendeje áll tevékeny, fejlesztő munkával a pénzintézet élén és szabadságáig fáradhatatlanul intézte a bank ügyeit, amely kétségtelenül nagyon érdemes vezetőjét veszítette el a vezérigazgatóban. Aradról az aradi fiók igazgatója: Wass Ferdinánd utazott el Medgyesre, dr. Dörschlag temetésére.

TONNY, a osontnélküli ember
az APOLLOBAN.

— A budapesti sakkverseny első fordulóját. Budapestről jelentik: Tegnapi lejátszották a Sesta szanatóriumban a nemzetközi sakkverseny első fordulóját. A Steiner—Marschall játszma remisvel végződött, a Capablanca—Havasi játszma pedig Capablanca győzött. A Balla—Spielmann játékban Balla nyert, míg a Steiner—Merényi és a Vajda—Knoch játszma függőben maradt.

— Néger brigád a párisi rendőrségen. Párisból jelentik: A párisi rendőrség egy kizárólag négerből álló afrikai brigádöt létesített, amely csak a néger lakosságra ügyel.

TONNY, a gummiember
az APOLLOBAN.

— Hetedszer akasztotta fel magát, amíg sikerült meghalnia. Ologovatról jelentik: A szomszédos Szabadhely községben tegnap este 10 órakor Savu Simon ottani 32 éves gazda padlásán felakasztotta magát és mire rátaláltak, meghalt. Érdekes, hogy Savunak ez már a hetedik öngyilkossági kísérlete. Hat ízben akart már megválni az élettől, azonban minden alkalommal észrevették idejkorán és megmentették. Most aztán hetedszerre sikerült a makacs öngyilkosjelöltnek végrehajtani tetteit. Az ügyészség, miután a csendőrség jelentése szerint büntény esete nem forog fent, a temetési engedélyt megadta.

TONNY, a testkultusz mestere
az APOLLOBAN.

— A dalkultúra kedvelőinek pazar élvezetben lesz részük október 7-ikén a Kulturpalotában a Gutenberg Dalkör 25 éves jubileumi díszhangversenyén. Az Aradon még nem hallott, szebbnél szebb műdalok betanítását Kováts Gyula karnagy már befejezte, a hátralévő rövid idő alatt tartandó próbák csak a dalművek precízebb előadását célozzák. Zala Béla recitálása és Fekete Tivadar író konferánssza nem mindennapi élményt jelentenek a hangversenyen résztvevőknek.

HA NEM PÉLDÁNYONKÉNT VESZI MEG AZ „ARADI KÖZLÖNY“-t, hanem havonta 90 lejtért előfizeti, csak 3 lej 60 baniba kerül egy példány.

Megalakul az idegeneket ellenőrző aradi bizottság.

Popescu munkaügyi vezérfelügyelő lesz a bizottság elnöke. — Mely idegeneknek kell jelentkezni ellenőrzésre?

(Arad, szeptember 22.) Ismeretes, hogy most folyik országsszerte az idegen állampolgárok revíziója az állambiztonsági hivatal ügykörében. Az ellenőrzés a miniszteri rendelkezések értelmében már szeptember huszonötödikén befejeződött s ekkor az erre vonatkozó összegyűjtött iratok az állambiztonsági hivataltól a munkaügyi felügyelőséghez kerülnek át, amely október elsején kezdi meg a felülvizsgálást. A felülvizsgálásra tulajdonképpen külön bizottság fog megalakulni s a bizottsági tagokat illetőleg történt is már személyszerinti felterjesztés a miniszteriumhoz, ahonnan azonban a döntés mindezeideig nem érkezett meg s csak annyi látszik bizonyosnak, hogy a bizottság Popescu Péter munkaügyi vezérfelügyelő elnöke alatt fog működni.

— Színházi előadás az aradi ügyészség fogházában. Holnap, vasárnap délután 5 órakor kulturális előadást tartanak az aradi törvényszéki fogház nagy folyosóján a rabok részére. Alexandrescu fogházigazgató vezetése alatt. Az előadás keretében egy szindarabot is fognak játszani, azelőtt több énekszám és anekdota alkotja a műsort. Az előadásra a beléptidj tetszés szerinti.

— Árlejtés a városi alkalmazottak téli ruházására. Ma délután tartották meg a városházán a városi alkalmazottak téli ruhájának és sapkájának beszerzésére kiírt árlejtést. A ruhaszállításra három aradi cég Coroban István, Nicolae József s Jababffy és társa jelentkezett, míg a sapkák szállítására Schäffer Richard és a Wurz el Testvérek aradi cég tartott igényt. Az ajánlatban megjelölt egységarak kiszámítása, valamint az ajánlott szövetek minőségének megvizsgálása után hoz csak a város döntést az ügyben.

— Tanítók kongresszusa Lippafüreden. F. évi szeptember hó 29-én és 30-án a bánáti tanítók egyesülete Ramneantu szenátor vezetése és elnöke mellett Lippafüreden tartja meg a kongresszust, amelyen részt fog venni a közoktatásügyi miniszter is. Eddig mintegy 1500 jelezte érkezését.

— Megszüntetik az eljárást Schönberger devizőr ellen. Ma délelőtt hosszabb kihallgatásra jelent meg Ludosan vizsgálóbíró előtt Schönberger Miksa volt aradi bankdevizőr, akinek ismert ügye annak idején oly nagy szenzációt keltett. Schönberger ügyében — mint azt megirtuk — a károsultak feljelentéseiket visszavonták, amire a Magyarországra szökött devizőr visszatért Aradra. Tekintettel azonban arra, hogy az általa elkövetett tettek között vannak olyanok is, amelyek hivatalból is üldözendő büncselekmények, ezek miatt tovább folyik az eljárás Schönberger ellen, mivel ezeket a visszavont feljelentések nem szüntették meg. E hivatalból üldözendő esetekre vonatkozólag hallgatta ki ma a vizsgálóbíró a devizőrt. Valószínűnek látszik azonban, hogy Schönberger ellen ezekben az ügyekben is csakhamar megszűnik az eljárás, még pedig bizonyítékok híján. Bizonyítékokat ugyanis azok az egyének tudnának csak szolgáltatni, akik a nem hivatalból üldözendő ügyekben tett feljelentéseiket visszavonták már Schönberger ellen.

Legszebb, legmodernebb, tartós

női fűzők és melltartók

legolcsóbb árért beszerezhetők „SPLENDID” (Miklós Józsefné sz. Leopold Gizi) fűző szalonjában, volt Batthyány-uca 17. szám.

— Elfogtak Aradon két veszedelmes betörőt. Az aradi államrendőrség ma letartóztatta Szilágyi János és Mokuca Mihály betörőket, akik néhány nappal ezelőtt betörték Niga Vazulné aradi lakos házába, ahonnan harmincezer lej értékű holmit vittek el. A nyomozás megállapította, hogy a betörők a Libás-dűlőn levő kukoricásban rejtették el a lopott holmit és es Miloj komisszár, Nadaban detektív kíséretében éppen akkor fogta el őket, amikor a holmit el akarták vinni a rejtékhelyről. Mindkét betörő rovottmultu egyén.

A jelentkezés határideje már veszedelmesen közeleg, azonban — amint értesülünk — igen sokan még nem tettek eleget erre vonatkozó kötelezettségüknek. Többen még mindig bizonytalanok abban, hogy kikre is vonatkozik a jelentkezés és ép ezért a munkaügyi felügyelőség hivatalosan közli, hogy mindazon tovább tartózkodni óhajtó idegeneknek kell jelentkezniük, akik csak tartózkodási engedéllyel rendelkeznek, akiknek folyamatban van a naturalizációs ügyük s akik 1918-ban az országban tartózkodtak, azonban különböző okok az állampolgársági listában való felvételüket megakadályozták. Egyébként az aradi munkaügyi felügyelőség naponta 11—1-ig készséggel áll az érdekeltek rendelkezésére és kétséges ügyekben szívesen szolgál felvilágosítással.

— Tífusz fenyegeti a tornádósújtotta városok lakosságát. Newyorkból jelentik: A nemzeti gárda kapitánya, akit a tornádó által sújtott vidékre rendeltek ki, a mentőmunkálatok vezetésére, közli, hogy Okechobee Cityben eddig 544 halottat számoltak. A környéken mintegy ezeröttszázra becsüli a halottak számát, úgy, hogy a katasztrófa összes áldozatainak száma 2500-ra tehető. A halottak oly nagy tömegben voltak, hogy a kapitány kénytelen volt a holttesteket hajóra rakni és a tengerbe süllyeszteni. A sok emberi és állati hulla miatt a levegő elviselhetetlen. A lakosságot tífusz ellen beoltották, miután a járvány rendkívül gyorsan terjed az árvízben és forróságban.

— Új és olcsó kölcsönkönyvtár nyílik Aradon. A már 5 éve fennálló Löbl-hirlapiroda érdekes újítást vezet be a közeljövőben: 25-én, kedden több ezer kötetes kölcsönkönyvtár nyit meg Aradon. A nagyközönség számára rendkívül előnyt jelent a Löbl-kölcsönkönyvtár, amennyiben a havi előfizetés díja mindössze csak 40 lejt tesz ki, amely a legolcsóbb kölcsön díj egész Romániában. Ezt az előnyt aztán növeli az is, hogy a legfrissebb könyv-újdonságok több példányban találhatóak a könyvtárban és így egyszerre igen sokan olvashatják a könyvpiac friss munkáit.

Iskolatáskák, füzetek, rajzszerkek, isk. felszerelések
legjobb minőségben: KERPEL-nél.

— Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoport igazgatósága értesíti a beiratkozott tagokat, hogy a II. csoport f. évi október hó 1-én megindul s megkezdődik az elhunyt tagok után a ki fizetést. Miután ily rövid idő áll még rendelkezésre, felhívjuk a beiratkozni szándékozókat, hogy saját jólléte érdekében mielőbb iratkozzanak be, mert a megalakulás után már körülményesebb és nehezebb lesz. Az igazgatóság.

— Influenza, torokgyulladás, tüdőcsúshurut. az orr és garat elnyálkásodása, a fül és a szem megbetegedése esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával többször és alaposan kitisztítsanak. Közkórházak főorvosai megállapították, hogy a Ferenc József víz orbáncnál és más lázzal járó ragályos betegségnél is a szenvedő emberiségnek nagy szolgálatot tesz. — Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Október 5-én árvereznek a vámnál. A várnigazgatóság közli, hogy október 5-én, délelőtt tíz órakor árverésre kerül különböző, a vámraktárban elhelyezett áru.

— Lapunk Budapesten állandóan olvasható az Abbázia kávéházban, Oktogon-tér, Andrássy-ut 9

— **Tífusz megbetegedés Aradon.** Ma délelőtt egy tífuszos megbetegedést jelentettek be az orvosi hivatalnak. A bejelentés szerint egy külvárosban lakó aradi munkás gyermeke betegedett meg és azonnal beszállították a kórházba. A szülők lakását pedig fertőtlenítették.

— **Izr. istentisztelet.** Az aradi izr. neolog templomban Jom-Kipur előestéjén az istentisztelet fél 7 órakor, a reggeli ima 8 órakor kezdődik. Az előjáróság.

— **A nyugdíjasok figyelmébe.** Az egyesület a megyei nyugdíjasok érdekében táviratot intézett a pénzügyminiszterhez a drágasági pótlékoknak viszszamenőleg, április elsejétől való kiutalása érdekében. — A volt MÁV.-nyugdíjasokat szeptember 25-én, kedden fizetik az állomási pénztárnál.

— **Halmos Gyula** fogász tanulmányútra külföldre utazott.

— **Testnevelési intézet** a Kulturpalotában, Pellegrini vívómesternél.

— **Orvosi hír.** Dr. Dragan Sándor bel- és idegyógyász rendelőjét a Strada Crisan (Karolina-ucca) 3. sz. alá helyezte át.

— **H. Sziklay Gizi,** Strada Cercetasiilor (Szent Pál-ucca) tánciskolájában október hó 1-én kezdők részére új táncokon kezdődik.

— **Olcsón bérelhet Kerpel könyvtárában.**

— **Müttermüller** zenetanár tanít zongorát és gordonkát és előkészít vizsgákra.

— **Makulatura papir,** tiszta újságpéldánvok, csomagolási célra, 5 kilogrammos kötegekben olcsón kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

— **Gömbös Gyuláról** kitűdött, hogy szindarabot írt. Lengyel Menyhért vigjátékának a hőse nem jelenik meg a színpadon. A „Szinházi Élet” 24 órára gazdaggá tette az 1148. számú uccaspróft. Fényképek a világ legnépszerűbb emberéről. Dénes Oszkár hotelportás lett egy körúti szállodában. Várkonyi Mihály lelkekre kötötte, hogy feltétlenül menjen Budapestre — nyilatkozik Dolores del Rio a Szinházi Élet legújabb számában. Ezenkívül szindarabok, rengeteg novella, regény, nyolc oldalas nagyalku kofiamelléklet, mélynyomású melléklet és külön szenzációs vicclap teszi gazdaggá a Szinházi Élet legújabb számát, amelynek ára 40 lej, negyedévi előfizetési díj 450 lej. Kiadóhivatal Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. szám.

**Már mindenki tudja:
hogy a legolcsóbb és legjobb
női kabátokat**

csak **MENCER**-nél lehet vásárolni Aradon, a legeggett Széchenyi malom mellett (Boros Béni-tér 40.)

— **RÁDIÓ-MŰSOR.** Vasárnap, szeptember 23. Romániai idő. Wien—Grác, 22. Operettest. — Berlin, 21.30. Zenekari hangverseny. — Boroszló, 23.50. Táncczene. — Frankfurt a. M., 21.30. Hangverseny. — Leipzig, 23.30. Táncczene. — Milano, 21.50. Operaelőadás. — München, 20.40. Operettelőadás. — Nápoly, 21.50. Zenekari hangverseny. — Pozsony, 23.30. Hangverseny. — Prága, 20.30. Zenekari hangverseny. — Róma, 21.50. Szimfonikus hangverseny. — Zágráb, 21. Operaelőadás. — Budapest, 10. Hírek, kozmetika, 13.15. Katonazene, 18. Könnyű zene, 20.30. Operaelőadás, 23. Cigányzene, Hétfő, szeptember 24. Wien—Grác, 21.30. Filharmonikus hangverseny. — Berlin, 20.30. Operaelőadás. — Boroszló, 22. Hangverseny. — Frankfurt a. M., 21. Operaelőadás. — Leipzig, 23.30. Táncczene. — Milano, 17.20. Szórakoztató zene. — München, 22. Kamarazene. — Nápoly, 23.50. Operaelőadás. — Pozsony, 20.10. Hangverseny. — Prága, 18. Hangverseny. — Róma, 22. Könnyű zene. — Zágráb, 18. Mozizene. — Budapest, 10.30. 12.45. és 16. Hírek, közszolgálat, 21.40. Hangverseny.

INGYEN KAPJA

o hó végéig

AZ ARADI KÖZLÖNY-t

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1928. október hó 1-től számítjuk.

Vihar a prágai parlamentben.

Kockacukorral bombázták a minisztereket a szocialista képviselők.

(Az Aradi Közlöny prágai tudósítójának távirata.) A képviselőház tegnap éjszaka két óráig tartó ülésén, az ellenzék hatszáz javaslatának elvetésével, elfogadta a szociális biztosítási novellát. A kommunisták s szocialisták

példátlan obstrukciót rendeztek. A viharok egymástkövették, a képviselők kockacukorral bombázták a minisztereket és az elnökséget s teljes erőből döngötték a padokat. A karzaton is nagy botrányok játszódtak le.

Kölcsönadta feleségét négy hétre.

Érdekes házassági háromszög, amelyben kölcsöndíjként egy hálószobaberendezés szerepel.

(Pozsony, szeptember) Furesa házassági háromszög derült ki a polgári törvényszéken egy kereset tárgyalása közben. Egy pozsonyi butorkereskedő 25.000 csehkoronára bepörölt egy jómódu ember hírében álló pozsonyi építőmestert egy hálószobaberendezés ára fejében. A tárgyalásra nem az alperes maga, hanem felesége, egy igen csinos, elegáns fiatalasszony jelent meg s azt a kifogást emelte, hogy ezzel az összeggel nem a férje, hanem egy jóbarátja tartozik a butorkereskedőnek és tévedés van a dologban, ha a butorkereskedő a hálószobabútor árát férjén követeli.

Nagyot nézett a bíróságnak a megkérdezték a felperesőtől, hogy ki vásárolta a hálószobaberendezést, mire az jámboran azt válaszolta, hogy az asszony férjével együtt volt az üzletben s azt ígérte, hogy

a 25.000 csehkoronát augusztus 1-én fogják megfizetni.

Most az asszonyhoz fordult a bíróságnak megkérdezte tőle, hogy mi jogon tartozik férje helyett a „jóbarát”? Az elegáns nő himezett-hámozott, majd előadta, hogy férje a szó szoros értelmében „letélt” megállapodást kötött jóbarátjával, hogy őt, az asszonyt átengedi neki négy hétre, de ennek fejében tartozik új hálószobaberendezést vásárolni.

Igy történt, hogy a jóbarát helyett ő férjével ment a butorkereskedésbe a berendezést kiválasztani, a vásárló azonban nem a férj, hanem a jóbarát, aki elmulasztotta a fizetést.

A bíróságnak elnapolta a tárgyalást azzal, hogy új határidőt tűz ki és akkorára megidézi a harmadikat is, de a polgári keresetnek a büntetőtörvényszék előtt is folytatása lesz.

Felfedezték a gyomorrák elleni gyógyszert?

Glaessner professzor szenzációs bejelentése a bécsi orvogyűlésen.

(Bécs, szeptember 17.) A Rainer főhercegről elnevezett bécsi kórház belgyógyászati osztályának vezetője, Glaessner professzor rágszáló állatokon megkezdett kísérletezések során néhány évvel ezelőtt felfedezte, hogy sósavas pepszin befecskendezése által olyan daganatok támadnak, amelyek bizonyos idő múltán teljesen ki is gyógyulnak. E daganatok regenerációját elő lehet segíteni, ha a pepszint a bőr alá fecskendezik. Glaessner professzor ugyanezt a kísérletet saját maga testén elvégezte és megállapította, hogy ugyanez a kutatási eredmény az ember javára is érvényesíthető.

A pepszinbefecskendezéseknek a daganatokra való gyógyhatását a professzor most már gyomordaganatokra alkalmazta és pedig a legjobb sikerrel. Glaessner néhány száz betegen próbálta ki pepszininjekcióját és a napokban egy orvosi gyűlés ke-

retében közölte kutatásai eredményeit. Számos esetben teljes gyógyulást ért el, ezek közül olyan betegeknek, akik három-négy év óta szenvedtek a gyomordaganat fájdalmait és kellemetlenségeit. A betegek 50 százaléka szubjektív közérzés és súlygyarapodás tekintetében javulást mutatott. Már az első befecskendezés után minden beteg jobban érzi magát és így figyelemkeltő jelenség, hogy a pepszinbefecskendezések más szervek rákos daganataira is reagálnak. Az orvosok azt hiszik, hogy nyomára jöttek egy hormonnak, amelyet a gyomor nyákhártyája választ ki, mint az inzulint a hasmirtigyek. Az orvostudomány bécsi notabilitásai többször hozzászóltak a kérdéshez és az a vélemény alakult ki, hogy Glaessner tanár felfedezése olyan természetű, amely nagy perspektívákat nyit a rákgyógykezelés terén.

SPORT

Az AKE meghívásos tenniszversenye.

Ma délután folytatódott az AKE meghívásos tenniszversenye, amely egyelőre a két ifjúsági számban hozott kifejezést. Eredmények:

Férfi egyes I. osztály: Hady—Popescu 6:3, 6:3. Székely—Hady 6:0, 6:2. Török—Zaganescu 8:6, 6:2. Pitea—Schulik 7:5, 3:6, 7:5.

Női egyes I. osztály: Weininger Loncy—Waldnerné 3:6, 6:3, 6:3. Paunescuné—Szilárd Mancsi 5:7, 6:1, 6:4. Aszlán Baba—dr. Halmagianné w. o. Groszmann Annus—Kutsera Médi 2:6, 7:5, 6:1. Kabdebó Imi—Ispravnic Severné 6:2, 6:3.

Férfi páros: Aranyossy—Benedek — Dabiciu—Cioban 6:1, 2:6, 6:3.

Vegyes páros: Fenyő—Aszlán Baba — Világ—Salacné w. o. Fenyő—Aszlán Baba — Farkas—Weininger Loncy 6:1, 4:6, 6:2. Török—Angelené — Pitea—Paunescuné 6:3, 6:1. Török—Angelené — Aranyossy—Gráf Gizi 6:4, 6:2. Wechsler—Obetkóné — Zaganescu—Holländerné 6:4, 6:3. Székely—Kabdebó Imi — Wechsler—Obetkóné 6:2, 4:6, 6:2. Elődöntő.

Férfi egyes II. osztály: Schulek—dr. Farkas 4:6, 6:2, 6:1. Schulek—Schwartz w. o. Székely—Schulek 6:4, 6:2. Fenyő—Világ 6:4, 12:10. Pitea—Reich 6:0, 6:1. Pitea—Farkas S. 6:3, 4:6, 6:3.

Női egyes II. osztály: Aszlán Baba—Simay Lula 6:2, 6:3. Aszlán Baba—Kabdebó Imi 7:9, 6:4, 6:4! A nap meglepetése. Kabdebó lazálva kezd, Aszlán Baba mindjoh-

bán felülkerekedik, amikor Kabdebó I. már komolyan venné a játékot, késő. Waldnerné—Kutsera Médi 6:3, 6:4. Czettelné—Kele Marika 7:5, 6:0. Szilárd Mancsi—Braun Lenke 6:2, 6:2. Weininger Loncy—Holländerné 6:2, 6:2. **Férfi egyes ifjúsági:** Világ—Benedek 6:1, 9:7. Elődöntő. Székely—Világ 6:0, 6:1. Döntő.

Női egyes ifjúsági: Dénes Böske—Kele Marika 6:4, 7:5. Braun Lenke—Schwartz Alice 6:1, 6:2. Braun Lenke—Holländer Zsuzska 6:0, 6:3. Kabdebó Imi—Dénes Böske 6:1, 6:3. Elődöntő. Groszmann Annus—Braun Lenke 6:4, 6:4. Elődöntő. Kabdebó Imi—Groszmann Annus 6:3, 6:0. Döntő.

O Az AKE tenniszversenyének döntője vasárnap d. e. és d. u. kerül lebonyolításra, amely elé nagy érdeklődéssel néz a sportközönség. Végül értékes tiszteletdíjak lesznek kiosztva.

O Siketnémák footballmérkőzése. Érdekes footballmérkőzés lesz ma, vasárnap délután fél 5 órakor az AMTE-pályán. Ugyanis ekkor mérkőznek az aradi siketnémák a timisoaraiakkal az aradiak által felajánlott serlegért. Belépődíjak 30, 20, 10 lej, mely az Aradi Siketnéma Egyesület javára lesz fordítva.

Mulatság.

* Mulatság. A Mossóczy-telepen épülő katolikus templom alapja javára, az építőbizottság szeptember 30-ikán, vasárnap délután 4 órai kezdettel, nagyszabású szüreti mulatságot rendez a városligeti vendéglő termében. A mulatság iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Csak gy

A Banca Nation Régi aranypénze

(Arad, szeptem-
Közlöny jelentette elsőnek
Londonból Curticion kere-
zett vagon érkezett Ara-
gol Nemzeti bank és a
ügyelőség megbizottai ki-
A feltűnést keltő vasuti
dóan szuronyos katonák
kán keresztül állt az arad-
gonban tizennyolc milli-
aranyérme volt, amelyet a
ben készítettek Románia-
mékhez szükséges arar-
tendővel ezelőtt küldték
az érmek, amelyeken a
király arcképe látható.

Bucurestiből ma ér-
hogyan a Banca Nationa-
hivatalosan a Londonb-
Az érmek négyfélék: h-
száz lej értékűek. Az t-
forgalomba, hanem abl-
és magasabb méltóság-
érték megtérítése ellen-
nala vezérigazgatósága
fégi aranyérmeket, vagy
adni az új érmekért, mert
Banca Nationala aranyké-

Zürichben 3.11

Helyi valutaárak. (S

Kifizetések: Berlin 39.54,
London 804.50, Páris 6.4
Prága 491.75, Budapest 28.92.
Bécs 23.36, Zürich 31.92.50. —
39.50, dollár 164.50, angol font
6.60, olasz lira 8.80, cseh kor
29.01, dinár 8.87, osztrák sch
frank 31.50. — *Pénz:* Márka 3
gol font 797, francia frank 6.50
cseh korona 4.90, pengő 28.90.
schilling 23.30, svájci frank 31.
tartott.

Zürichi tőzsdenyitás. (Szept.

Kifizetések: Berlin 123.85, Amste
Newyork 519.75, London 2520.75,
Milano 27.17.50, Prága 15.40, Bud
Belgrád 9.12.80, *Bucuresti* 3.15.
58.20, Bécs 73.15.

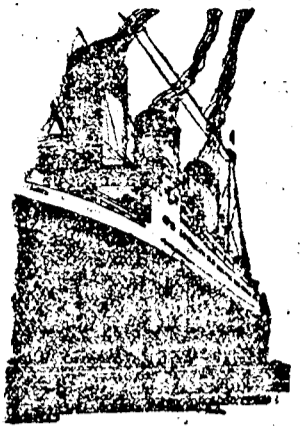
Zürichi tőzsdezárlat. (Szeptembe

Berlin 123.85, Amsterdam 208.35.
519.75, London 2520.75, Páris 20.30.
27.17.50, Prága 15.40, Budapest 90.55
9.12.80, *Bucuresti* 3.15.75, Varsó 58.20
73.15.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Szeptembe

Devizák: Páris 6.46, Berlin 39.35, London
Newyork 164.50, Milano 8.64, Zürich 31.85,
ga 4.90, Bécs 23.30, Budapest 28.95, Va
18.65. — *Valuták:* Napoleon 643 márka 39.
léva 1.20, török lira 0.85, angol font 795, fra
cia frank 6.44, svájci frank 31.80, olasz lli
8.63, drachma 2.10, dinár 2.89, dollár 163.50
lengyel zloty 18.25, osztrák schilling 23.20,
pengő 28.75, cseh korona 4.87.

— Eladott aradi ingatlanok. Dániel Marcsa és tár-
sai eladtak Ségában a Birkás dűllőben egy 200 öles tel-
ket 29.000 lejért Vidi János és neijének. — Ludtj Ilma
eladott a Birkás dűllőben egy 150 öles telket 13.000 lej-
ért Kovács Mátyás és neijének. — Zsótér Istvánné el-
adta a Gáj, Str. Iustinianu 1. számú ház ötödik jutal-
kát 50.000 lejért Szabó István és neijének. — Özv. M
dár Józsefné eladta a Str. Romus 53. számú házat
ezer lejért Menyhárdt Sándor és neijének. — Ghej
Volumnia eladta a Str. Vasile Paguba 3. számú
ölyni telkét 30.000 lejért Katkó István és neijének
Szathmáry Lajosné eladta a Str. Rahovei 79.
házát 80.000 lejért Tatár Istvánnak. — Özv.
Józsefné eladott a Bittó dűllőben 1 hold 1150 ö-
löt 62.000 lejért Koch Juliánnának. — Koppán
és neje eladták a Str. Virg. Hotaran 10. számú
270.000 lejért Prisztavok Pál és neijének. —
Antal és Ionel eladták a Calea Aurel Viaicu-
res telküket 25.000 lejért Dr. Dobrin Caius

Íba utazók

nek csak

ret társasággal a

idamerikanische

rts Gesellschaft-

ujói csak délame-

ben kötnek ki.

ntiniába,

a és Uruguaiba

s az Egyesült Alla-

kba pedig a

merika Linie"-vel.

GYULA ügynök-

ad, Bul. Regele

and 62. A villanyos

lomás közelében.

4849

Kiadó lakás!

Magánház 4 szobás, elő- és fürdőszobás lakással, parkirozott udvarral, nagy gyümölcsös kerttel 2 évi időtartamra kiadó. Megbízott: Haász Albert irodája Arad Str. Eminescu (Deák F-u) 12. sz.

Nagy transport új-typusu

Chevrolet

személy- és teherautó érkezett, mely kedvező fizetési feltételek mellett kapható az aradi képviselőnél

Leonida & Co S. A.

Repr. 5076

FRATII BODEA

Bulev. Carol I. 70. szám.

ELADÓ:

SZŐLŐPRÉS alig használt, kiállítás darab. Hendl-féle vastányéros, 300 literes. SZŐLŐBOGYOZÓ Mayföhr-féle új. Bövebbet Str. Consistoriului volt Bathvány ucca 31 emelet, 3 ajtó. 5106

Hirdessen a 43 éve fennálló

Aradi Közlönyben

apható
f Arad
licoara
ii. 8704
OR
merve
ető:
rad

Ingyen cseh és német vizum és mérsékelt áru utazás a prágai mintavásárra és a frankfurti élelmiszerkiállításra.

Megbízható felvilágosítások: **Sándor Ferenc** vizumirodájában, a megyeháza szomszé-
gában.

Két brilliáns nyakék

26-án, szerdán
d. u. 5 órakor

el fog árvereztetni

Dr. BELES

közjegyzői Irodájában Arad,
Str. Brațianu 2. I. em. 5121

**Feltűnően olcsó
és alkalmi házeladások**

Készpénz, esetleg több évi részlet lefizetésre, olcsó kamat mellett úgy magán, mint nagy fővelémet hozó kisebb és nagyobb bérházakat. Arad bel- és külváros részén üres telkeket is, ugyszintén vidéken, vagy szomszéd államokból csereingatlanokat, végül kisebb és nagyobb földbirtokokat, hegyvidéki kisebb-nagyobb szőlőket, málmokat, mindenféle gépeket, ugyszintén üzleteket, lakásokat, butorozott szobákat n. b. ügyfeleim részére, nagy választékban tetszésük szerint

24 órán belül!

leközvetítők. — Ugyszintén fent írott ingó és ingatlanoknak 24 órán belülli sürzős eladásokat vagy bérbeadását tisztelettel vállalom

ifj. Kovács ügynőség

Arad, Str. Take Ionescu 2. sz. volt (Sárosvy és Baththyány-ucca sarok Salacuccával szemben.) 5120

Bennlakó ápolónőt

keres

Dr. Birkenheuer,

Aradulnou (Ujarad). 15305

ALKALMI HÁZELADÁSOK!

Ujmikálakán egy háromszobás azonnal elfoglalható magánház, a legjobb karban 190.000 lej. A Mosóczy-telepen 2 szoba, előszobás új ház nagy telkekkel 150.000 lej. Egyszoba konyhás ház 180 □-öl telkekkel 120.000 lej. A Szabadság-tér közelében jól jövedelmező bérház 600.000 lej. Hatlakásos bérház 1.200.000 lej. A vasút közelében 80 000 lejt jövedelmező masszív ház 580.000 lej. Egy 4 szobás, teljesen modern új ház 450 □-öl telkekkel 750.000 lej. A Pécskai-uton 9 lakásos bérház üzlettel, korszerűvel 1.500.000 lej. A Radnai-uton tizlakásos ház 800 □-öl telkekkel, gyár vagy fatelepnek megfelelő 3.000.000 lej. Ezenkívül a Pernyáiban telkes magánházak, üzletes kisebb bérházak, valamint gazdasági célokra megfelelő házak 200.000—500.000 lejtig. Ugyszintén háztelkek az újradí hídön innen, sürgősen és olcsón ELADÓK. Kizárólagos megbízott:

„HERMES”-iroda,
Str. Románulul (Zrinyi-ucca) 6. szám.

Egy 200 lóerős

vízierővel rendelkező,
ipari célokra alkalmas

ingatlan

bánáti megyeszékhelyen
kedvező feltételek mellett 5186

ELADÓ

Bővebbet az Aradi Közlöny k'adójában.

GABY-szalón, Legdivat-
sabb filc-
József Ihoz-ut 11. kalapok **250** lejől, felfor-
mázás modell-
jeiük után **100** lej

Szőrmekabátok átalakítását 1500 lejől kezdve a legújabb modellek után készít

és mindennemű Rosenzweig Elemér Arad, a téli színház főbejárá-
javítást vállal: tával szemben, az emeleten. 4965

Hálószoba, ebédlő, konyha, leányszoba

berendezéseket komplett összeállításban azonnal szállít,
kényelmes fizetési feltételek mellett garanciával

CSILLAG BUTORRAKTÁR
ARAD, Strada Muresianu 2. szám. (Nádor-ucca és Boros Béni-tér sarok.)

MUZSAY JÓZSEF	ARAD, színházal- sámban	Őszi és téli árjegyzéke:
Férfi öltöny tiszta gyapju L. 1750	Iskola öltöny előírás szerint L. 1600	
Férfi öltöny divatszínben... 2450	Bőr kabát ia. minden színben „ 3900	
Sötétkék és fekete öltöny ia. „ 2750	Fregoll raglán... „ 2030	
Őszi és téli felöltő... „ 1950	Gummi kabát... „ 800	
Ulster-Double ia. „ 2450	Trench-coats ia. „ 2500	
Fekete féli kabát szörme sál gallér „ 2650		
Divat szabóság! 4818	Angol posztó raktár!	

Olcsó házak!

A belváros központjában bérház 8 egyszobás és 2 háromszobás, fürdőszobás lakással 750.000 lej. Belvárosban 5 lakásos ház egy 3 szobás, 3 kétszobás, és egy 1 szobás lakással 420.000 lej. Hétszobás modern magánház 900.000 lej. Négy-
szobás modern magánház 650.000 lej. Villaszertü 5 szobás modern magánház 850
ezer lej. Három uccára szülő fizetés sarok bérház 200 000 lej bérjövdelemmel.
1.200.000 lej. Bérház 246.000 lej jövedelemmel 1.300.000 lej. Mármlakásos ház a
Thököly-tér közelében 750.000 lej. Továbbá a város minden részén kisebb-
nagyobb bér- és magánházak, üzletek, lakások, szőlők, birtokok olcsón vehetők
GYÖRFFY „MURES” irodája utján Str. Unirel 13. 15305

Ügyes és ovadékkal
rendelkező képviselők, kik csehszlovák osz-
tálysorsjegyek árusítását fixre vállalják,
magas jutalékkal felvétetnek.
Ungár bankház,
Bratislava, Ventur-u. 20. sz. 9773

HIRDESSEN a 43 éve fennálló ARADI KÖZLÖNY-ben!

Magaskötőerejű
I. Brassói Portlandcement
vaggontételben és raktárról bármely mennyiségben
kapható a gyári képviselőnél: 4926
SZÉKELY VILMOS Arad,
Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 44. Telefon 461. sz.

BUDAPESTEN
az új „NEMZETI SZALLODA”
a Hungaria Nagyszállóda vezetése alatt megnyilt
Központi fekvés (József kört 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 20—30.
Minden modern kényelemmel berendezve.
Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!

Ha Curtici-ra
utazik, vagy autókirándulást tesz erre
a közeli határállomásra, keresse fel:
Jovitz Jenő vasuti
vendéglős
Éttermét,
ahol jól, olcsón és iz-
letesen étkezhet. 49 8
KITŰNŐ FAJEOROK!

Olcsó hazeladások:
Piacértől pár percnvi távolságra leg-
szébb magánház 4 szobás, elő- és fürdő-
szobás lakással, parkirozott udvarral
520.000 lejért. A volt Csernovits Péter-
ucca közelében jó magánház 3 szobás la-
kással 230.000 leiért. A volt Baththyány-
ucca közelében legszebb magánház 4
parkettás szobás, elő- és fürdőszobás la-
kással, parkirozott udvarral 900.000 lej-
ért. Belvárosban két uccára nyiló 4 la-
kásos jó ház 70.000 lej jövedelemmel
600.000 lejért. Belváros közelében leg-
szébb villaszertü ház 3 szobás, fürdőszo-
bás és külön 1 egyszobás lakással, kert-
tel, átvehető nagyobb bankkölcsmmel,
375.000 lejért. Villamos áhomás közél-
ben új ház 3 parkettás szobás, elő- és
fürdőszobás lakással, széles szárazkapu-
val 475.000 lejért. Ugyanott új ház 4
zobás, fürdőszobás lakással 525.000 lej-
ért eladó. Megbízott: Haász Albert Iro-
dája Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-
ucca) 12. szám. 1638

Árverés.
A néhai özv. Ring Lajosné ha-
gyatékból származó képek, sző-
nyegek és egy 12 személyes ezüst
evőeszköz-készlet, október hó el-
sején d. e. 11 órakor fognak Str.
Gheorghe Lázár (Simonyi-ucca) 4.
szám alatt elárvereztetni. 4988

Évi 180.000 lej
jövedelmet hozó
3 uccára nyiló bérház üzlethelyisé-
gekkel 1.150.000 lejért eladó, 600
ezer lej készpénzzel átvehető.
Megbízottam: Haász Albert Irodája Arad
Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 12.

Földbirtokosok, gazdák 5098
és répatermelők figyelmébe!
100 HP. Cormick szántómotorral,
mélyszánást vállalunk
10 colltól 17 collig. Bővebbet Arad,
Str. Alba-Julia (Zsófia-u.) 7. sz.

Eladó:
Egy bérház több lakással 170.000 lej
bérjövdelemmel 900.000 lej. Tököly-tér
közében emeletes bérház 190.000 lej
bérjövdelemmel 1.300 000 lej. Négy-
szobás, fürdőszobás magánház 450.000 lej.
Négy lakás és egy üzletből álló ház 360
ezer lej. A főtéren egy emeletes ház
150.000 lej jövedelemmel 1.100.000 lej.
Egy 5 lakásos ház szép kerttel 42.000 lej
jövedelemmel 320.000 lej. Hét lakásos
bérház 8300 lej havi jövedelemmel 620
ezer lej. Megbízott:
MAIER, Arad, Strada Nicu Filipescu 13.
(Flórián-ucca) 5111

Textilgyár
közéiben, jövedelmező kis
HAZ ELADÓ.
Bővebbet sziveségéből: Calea Saguna
99. szám alatt.

BI. V. AU. Autóutazási iroda, Bulev. Regina Maria 18. :: Telefon sz. 594.

Utitársakat keresünk jövő hétre Lugosra, Szatmárra, Szebenbe, Brassóba, Nagyváradra, bánáti és erdélyi
turára. Autóval többheti erdélyi turára utazó magával vinne megfelelő utitársat.
Aki autón olcsón akar utazni, aki autójára utitársat akar felvenni, jegyeztesse elő magát. Alkalmi autók bárhová állandóan kapható

Női kabátokban és szőrmebundákban feltűnően olcsó vásár:

Crep de chiz ruhák ... Lei 1500-tól
 Divatköpeny gyapjú kecske körméből ... Lei 1200-tól
 Kasné kabátok ... Lei 1600-tól
 Bakfis téli kabátok divat szőrmével ... Lei 1700-tól

PLESZ GYULA
 női felöltő és szőrmearuházában, a színház hátsó bejáratával szemben.

Női téli kabátok divat szőrmével Lei 1900-tól
 Szövet ruhák ... Lei 600-tól
 Silelektra bunda ... Lei 6500-tól
 Divatbundák ... Lei 8000-tól

Kérem a címre figyelni! Saját é. dekében győződjön meg utóiríthatatlan versenyképességéről! Kérem a címre figyelni!

Nincs oly ügy, vagy megbízás, melyet garantált sikerrel el ne intézne **KÜNSTLER VIZUMIRODA**
 Arad, Bul. Regina Maria 22. :- Dácia szállóval szemben. :- Telefon 86.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5 Lei. vastagabb betűvel 8. Hetve 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40. vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzendők. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni a kiadóhivatal fenntartásának a jogot, hogy az óvan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak válaszolható kérdésekre válaszolunk. Állatokat, lelleket levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

MEGKEZDENÉM a correspondenciát a nom com. il faut módon abszolút uriemberrel. Válasz "tartalékom tellogosít" jeligére az Aradi Közlöny kiadójaiba kérek. 5094

HÁZASSÁG.

ELVÁLT 27 éves hugomat, kinek jöme-nelű csemege üzlete van, férjhezad-nám biztos egzisztenciájú uriemberhez. Teljes című fényképes levelet kérek "Uj élet" jeligére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 5089

ALKALMAZÁS.

SOFFÖR, nőien, ki luxusautónál hosz-szabb szolgálatot teljesített, azonnal alkalmazást kap. Jelentkezés az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

JOBIZONYITVÁNNYAL rendelkező szá-kácsnő október 1-re felvétetik. Jelent-kezni lehet délután 3-5-ig. Cím az Ara-di Közlöny kiadóhivatalában. 280

ÜGYES, MEGBIZHATÓ KIFUTÓ LEÁNYT 16 bizonyítvánnyal felvesz. Sal-góné bizománvi üzlete Str. Horia 1. Neu-man-palota. Jelentkezni vasárnap cs ne-f'n Str. Consistoriului 12. I. em. 1000

KERESKEDŐ, ki szervezőképes, felvét-etik. Singer Bourne & Co. Bulev. Re-gele Ferdinand 17. 10305

SZAKMUNKÁS soffőri állást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5030

FEHÉR és ruhavarrónő ajánkozik há-zakhoz olcsón. Bul. Carol I. (Erzsébet-körut) 32. szám. 5056

QEP- és kézivarrónők jó fizetéssel felvétetnek az Aradi Kötő és Kötőszövő gyár R. T. 5058

FŐMOLNÁRI állást keresek bármikori belépésre. Cím Kelemen Mihály. Váná-tore (Vadász.) 5065

ELSŐRENDŰ ügyes kiszolgáló segédet keresek a női divatszaktóból, aki a ha-zat nyelveket tökéletesen bírja. Ajánla-tokat "Mercur" jeligére az Aradi Köz-löny kiadóhivatalába kérek. 5077

ANGOL női szabász nagyobb üzem ré-szére kerestetik. Ajánlatokat "Confec-tio" jeligére az Aradi Közlöny kiadóhiva-talába kérek. 5083

MINDENES főzőnőt keresek 1-re vagy 15-1 belépésre. Cím Kádár, Hunyadi-u. 1. II. emelet. 5027

ZUM 9jährigen Mädchen wird intelligen-tes deutsches Fräulein gesucht. Zu spre-chen bei Porzolt, Str. Mărășesti 1. 10505

JÓLFOZÓ önálló szakácsnő és egy ügyes szobaleány felvétetik. Lévai és Sziceti cipőáruháza Arad. 5109

JOBBA leány szobaleánynak ajánkozik azonnali belépésre. vidékre is megy. Cím-et "Szerény" jeligére az Aradi Köz-löny kiadóhivatalába kér. 5112

RÖVIDÁRU szakmában gyakorlott ro-mán, német, magyar nyelvet beszélő el-árúsítónőket keresünk. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5108

SZOBALÉÁNYT, megbízhatót, szorgal-mat keresek október 1-re. Str. Con-sistoriului 11. első emelet balra. 5103

Kiszolgáló kisasszony
 azonnalra felvétetik.
 Jelentkezés 11-12-ig, 2-4-ig.

Kőnigstorfer eukrászda
 Minorita-palota

LAKÁS.

CSINOSAN butorozott alkovos szoba város központjában két fiatalembernek kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5067

KÉT-HÁROM szobás modern lakást keresek a volt Kossuth-uccában vagy környékén. Cím az Aradi Közlöny ki-adóhivatalában. 5097

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba azonnal kiadó. Cím Rudolf Mosse Arad. 10505

UCCAI különbejárati butorozott szobát fürdőszoba használatul, színházhoz kö-zeliekvőt keresek. Címeket ármezjelöléssel az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 5107

KERESK teljeszen elkülönített, kényel-mesen berendezett egy vagy kétszobás uccai lakást esetleg fürdőszobával a városháza közeliében. Ajánlatokat kérek ármezjelöléssel az Aradi Közlöny kiadó-hivatalába. 5053

VOLT Lipót-uccában többlakásos bér-ház olcsón eladó. Ugyanott kislakások elsiére kiadók. Bővebbet Borosné. Str. Románului 5. 10505

KÉTÁGYAS uccai butorozott szoba ki-adó. Volt Szent Péter-tér 5. 5101

A főtéren
 két udvari szobából álló, mű-helynek, szalonnak vagy irodának alkal-mas helyiségazonalra
KIADÓ.
 Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1867

OKTATÁS.

ASSZONYOK, lányok részére állandó varró és szabászati tantolyam. Str. Fmi-nescu 6. 4687

FRANCIÁT és németet nagyon olcsón tanítok. Cím volt Fábán Gábor-ucca 1. szám, földszint. 5072

Zongoraórák

kezdőknek, haladóknak akade-mial módszerrel. Nappal elfog-laltsággal bíróknak déli és esti tanórák MÉRSEKELT TANDIJ.
 Ugyanott gyakorolható. Strada Barituu (Rákóczi-ucca) 29. 5011

INGATLAN.

KOVASZINCON üzletes ház háialelet miatt azonnal eladó vagy kiadó. Ungu-reanné. 5084

UJ magánház 2 szobával. 520□-l telek-kei vagy 260 □-l üres telek eladó Kasza ucca 77. 4700

287 HOLD prima birtok Szatmártól fél óra, kitűnő épületekkel és lakóházzal, magyar holdanként 7 és fél ezer lejért családi okok miatt eladó esetleg jól jövedelmező házzal eieserelném. Érdek-lődhetni: Nagyvíviresi uradalem tulajdo-nosánál Halmeu, jud. Satu-Marc. 5088

KÜLÖNFÉLÉK.

CSINOSAN butorozott szobát keresek október 1-re esetleg külvárosban. Ugyan ott íróasztal és 3 fiókos pult eladó. — Schatteles Fülöp, volt Lipót-u. 3. 260

KÉTSZOBÁS lakás kiadó, egy kerek-es kut eladó. Str. Cuza Vodii 39. 5089

Házakra Földekre
Azonnal folyósítatunk legolcsóbb pengő és lej kölcsönök.
HERZOG SANDOR
 Arad, Str. Bratianu 17. (Weitzer-u.)
Földekre Házakra

4 szobás modern lakás november 1-re kiadó. Helyben autogarage.

Érdeklődni: Str. George Jonescu 9/11. (volt gróf Károlyi-u.) I. em., d. u. 3-5-ig. 5118

VÉTEL ÉSELADÁS.

DURA-elemek
 agra és detailban
 VARGA és ROSENFELD, Közonti mellett.

AUTOMOBIL keveset használt, kitűnő eu-rópai márká, olcsón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KRISTÁLY CSILLAR, vitrinek, antik komódok, velencei és aranyozott konsol tükörök, márványoszlop, faragott oszlopok, antik órák, kredencek, nagy álló óra, festmények, szőnyegek, éjjeli szek-rénylámpák, gyertyatartók, íróasztalok, íróasztal garnitúrák, asztalok, székek, szekrények, ágyak, zongorák, hegedű, csello, ebédli, háló berendezések, zsol-nai majolikák, uriszoba berendezés, kép-rámák, matracok, fali etazserok, bronz-tárgyak stb., eladók. Szegóné bizománvi üzlet, Strada Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

20 HP. Deutz nyersolajmotor 2 pár 36"-os kövel, üzemenkészen felszerelve, vadonatúj, két hétig használva, előnyö-sen eladó Mures fatelcpen, Radna, Jud. Arad. 5075

KIJÁTSZOTT jó hegedűt veszek, Str. George Popa 8., ajtó 3. 5070

EGY rövid, új keresztthuros zongora bér-beadó. Bővebbet Bohus-palota, I. kapu, II. em., ajtó 21. 5087

ANTIQUE butorok, képek, imazzámoly eladók. Gyurkovits, Nók Otthona, 23 ajtó 5091

RÉZÁGYAK, szekrények, matracok, mo-dók eladók Str. Eminescu (Deák Fe-renc-ucca) 15. 5095

FARAGOTT antik háló és kredenc eladó, Str. Mărășesti 23., földszint balra. 5092

EGY jómárkájú vasesztergapadot és egyéb szerszámokat megvételre kere-sek. Végh, Str. Ghiba Birta 26. 5117

TEHERAUTÓ használt, eladó. Bővebbet Str. Mărășesti (Kossuth-u.) 28. 5113

MEGBIZÓIM részére keresek különböző antik szalonnákat. Salóné bizománvi üz-let Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neu-man-palota.) 1000

TISZTA MOSOTT RONGYVOT gépek tisztítására keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

ÜZLETEK.

ELADÓ fűszer-, vas- és rövidáruüzlet, korszmával, teljes berendezéssel fogal-mas helyen. Cím Bleichner József, Sza-párliget 5029

Aradváros egyetlen speciális irodája
 — megbízhatóság, korrektség és gyorsaság tekintetében közismert — amely kizárólag UTLEVÉL, VIZUM, UTAZÁSI ÜGYEKKEI és különféle megbízások garantált sikerű elintézésével FOGLALKOZIK. Mielőtt vizumot venne, saját érdekében keresse fel irodámat, ahol dímentes felvilágosításokat adok és felelősséget vállalok az olcsó és zavarátalan utazásért. Utólagos fizetés **KÜNSTLER vizumiroda Arad,** Bulev. Regina Maria 22. Telefon 86. Dácia szállóval szemben.